

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 87

(2000-2001)

Om lov om endringer i lov 23. juni 1995
nr. 39 om telekommunikasjon
(teleloven)

*Tilråding fra Samferdselsdepartementet av 4. mai 2001, god-
kjent i statsråd samme dag.*

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og hovedinnhold

Teleloven (lov 23 juni 1995 nr. 39 om telekommunikasjon) trådte i kraft 1. januar 1996 og videreførte de sentrale reguleringsbestemmelsene for offentlige telenett og offentlig teletjeneste fra tidligere teleregulering, jf. Ot.prp. nr. 36 (1994-95) Lov om telekommunikasjon. Senere er det foretatt noen endringer i loven, jf. Ot.prp. nr. 31 (1997-98) og Ot. prp. nr. 25 (1998-99) blant annet for å legge til rette for full konkurranse i telesektoren fra 1. januar 1998. Særlig den hurtige utviklingen og kraftige dynamikken innen telesektoren gjør at det igjen er oppstått behov for å fremme forslag om endringer i loven. Etter at Stortinget vedtok å avvikle resterende eneretter i telesektoren fra 1. januar 1998 har telemarkedet utviklet seg til et marked med stadig flere aktører. Markedet opplever sterk teknologisk utvikling, noe som medfører et stadig større tjenestetilbud. Dette medfører behov for flere endringer og tilføyelser samt ytterligere klargjøring av begrep og definisjoner som nyttes i loven for å sikre at en så langt som mulig sørger for at begrepsbruken endres i samsvar med utvikling i internasjonal terminologi på teleområdet. Det er og viktig å klargjøre begrepsbruken for å redusere det rettslige grunnlaget for konflikt i en situasjon med stadig flere tilbydere i markedet.

I kap. 2 behandles forslagene om endringer i bestemmelsene om lovens virkeområde, definisjoner som finnes i lovens kap. 1 og generelle endringer i begrepsbruken ellers i loven. I tillegg er det ønskelig å foreta noen klargjøringer av lovens virkeområde på EMC-området (EMC: Elektromagnetisk kompatibilitet).

I kap. 3 behandles forholdet til direktiv 1999/5/EF om radio- og teleterminalutstyr og om gjensidig anerkjennelse av utstyrets overensstemmelse. (R&TTE-direktivet). Direktivet er gjennomført i norsk rett ved forskrift 20.06.2000 nr. 628 om EØS-krav til radio- og teleterminalutstyr. Dette fører etter Samferdselsdepartementets syn til et behov for klargjøring og forenkling av lovens bestemmelser om radio- og teleterminalutstyr.

Kapittel 4 inneholder forslag om restrukturering og endringer i lovens bestemmelser om radiovirksomhet, frekvensforvaltning og bruk av radioutstyr. Endringsforslagene tar i hovedsak sikte på å dekke behovet for å tydeliggjøre og forbedre grunnlaget for telemyndighetens arbeid med frekvensplanlegging. Økende bruk av frekvenser og økende antall aktører stiller større krav til frekvensforvaltningen enn tidligere. Videre tar endringsforslagene sikte på å klargjøre skillet mellom bestemmelsene i teleloven kap. 4 som regulerer krav til radio- og teleterminalutstyr og kap. 5, som regulerer tillatelse til bruk.

I proposisjonens kap. 5 behandles forslag om lovendringer som ikke omfattes av det som er nevnt ovenfor, herunder forslag om en generell forskriftshjemmel i loven § 2-1 for telemyndigheten til å kunne vedta nærmere bestemmelser om tildeling av tillatelser etter loven samt eventuelle særlige saksbehandlingsregler som skal gjelde ved tildelingen. Det foreslås videre

endringer i bestemmelsene om bruksbegrensninger (§ 3-6), og det foreslås en ny bestemmelse om ugyldighet (§ 3-8). I lovens kap. 4 foreslås det inntatt bestemmelser om nødmeldingstjeneste og nødalarm (§ 4-4 a og § 4-4 b). Bestemmelser om nødmeldingstjeneste og nødalarm har hittil stått i forskrift om offentlig telenett og teletjeneste. Etter Samferdselsdepartementets syn tilsier den samfunnsmessige betydningen av å verne liv, helse og materielle verdier at disse bestemmelsene fastsettes i lov. Videre behandles forslag om nytt håndhevingstiltak knyttet til Post- og teletilsynets utvidete ansvar på EMC-området (§ 7-4 nytt annet ledd) og endringer i taushetspliktsbestemmelsene (§ 9-3 og ny § 9-4), bestemmelsene om gebyr (§ 10-1) og i bestemmelsene om ekspropriasjon (oppheving av § 10-2 første ledd).

I proposisjonen kap. 6 behandles spørsmålet om Post- og teletilsynets adgang til å unnta dokumenter fra offentlighet i forbindelse med megling. Økonomiske og administrative forhold behandles i kap. 7.

I tillegg til det som er omtalt ovenfor foreslås det å foreta en del mindre, hovedsakelig språklige, redaksjonelle endringer i noen bestemmelser. Det vises til kap. 8 med merknader til de enkelte bestemmelsene.

1.2 Høring

Samferdselsdepartementet sendte 04.12.2000 et høringsnotat med utkast til endringer i teleloven på høring til 92 instanser, med høringsfrist 22.01.2001. Det kom inn i alt 31 høringssvar, hvorav 14 ikke hadde merknader. Ved brev av 07.02.2001 sendte Samferdselsdepartementet et forslag om endring av teleloven § 2-1 tredje ledd på høring. Forslaget var ikke medtatt i førstnevnte høring. Høringsfristen var 23.02.2001. Det kom inn 9 høringssvar hvorav 6 ikke hadde merknader og/eller stiller seg positive til den foreslåtte endringen. De viktigste merknadene og Samferdselsdepartementets vurdering av disse er behandlet i tilknytning til de enkelte lovendringsforslag.

I høringene kom det i tillegg inn noen generelle merknader som det ikke passer å behandle i tilknytning til noe enkelt lovendringsforslag.

Telenor ASA peker på at det fremover vil kunne oppstå nye problemstillinger som en konsekvens av etablering av infrastruktur i andre tilbyders regi, f.eks. borettslagsnett og telenett i større utbyggingsområde der byggherre har inngått avtale med en tilbyder om utbygging av teleinfrastruktur etc. Ved opprettelsen av slike nett vil sluttbruker være avhengig av tilgang til kapasitet i det private telenett for å få fremført teletjeneste fra annen tilbyder enn den netteieren har inngått avtale med. Telenor fremhever at dette fører til behov for klargjøring av Telenors leveringsplikt og et behov for å sikre sluttbrukeres rettigheter til valg av tilbyder og teletjenester der andre enn Telenor har anlagt eller har kontroll over fysisk infrastruktur frem til sluttbruker. Telenor ber Samferdselsdepartementet vurdere å innta en bestemmelse som forhindrer/motvirker slike uheldige forhold. Det pekes på at slik lovbestemmelse er inntatt den danske lov om konkurranse og forbrukerforhold på telemarkedet. *D e p a r t e m e n t e t* viser til at forholdet er søkt ivaretatt i forskrift om private telenett og i forskrift om kabel-TV-nett som Samferdselsdepartementet fastsatte 14.02.2001.

NetCom GSM astar opp begrepet «sterk markedsstilling» og fremhever at det bør komme retningslinjer om og på hvilken måte vurderingen av sterk

markedsstilling skal gjennomføres administrativt. Det stilles spørsmål ved om det i det hele tatt er anledning til å fatte generelt vedtak om at en aktør innehar en sterk markedsstilling med virkning for andre forskrifts- og lovbestemmelser. *D e p a r t e m e n t e t* peker på at spørsmål knyttet til «sterk markedsstilling» er til behandling i forbindelse med den pågående regelverksgjennomgang i EU. Departementet vil vurdere forholdet NetCom tar opp i tilknytning til arbeidet med nasjonalt regelverk, når en ser utfallet av denne prosessen.

Telenormener det vil være naturlig å flytte § 3-1 om registreringsplikt fra teleloven kap. 3 til kap. 2, fordi det er nærmere sammenheng mellom konsesjonspliktig virksomhet og tilsvarende registreringspliktig virksomhet, enn sammenhengen mellom registreringsplikt og de generelle bestemmelser som gjelder for telenett og -tjenester. Bestemmelsene i kap. 3 er ikke direkte relatert til registreringsplikten, og disse bestemmelsene vil også gjelde for konsesjonspliktig virksomhet, samt for virksomhet som verken er registrerings- eller konsesjonpliktig. Dette fører til at Telenor foreslår flytting av § 3-1 til kap. 2 og at tittelen endres til «Generelle bestemmelser for telenett og teletjenester mv.». Det innebærer at bestemmelsene om nødtjenester kan flyttes til kap. 3, da Telenor mener disse har liten sammenheng med de øvrige bestemmelser i kap. 4. Tittelen til kap. 2 foreslås endret til «Om konsesjonspliktig og registreringspliktig virksomhet». *D e p a r t e m e n t e t* mener at strukturelle endringer av det omfanget Telenor foreslår ikke bør vurderes nå, men heller bør sees i sammenheng med den regelverksgjennomgangen som Samferdselsdepartementet er i ferd med å gjennomføre i tilknytning til regelverksprosessen som pågår i EU.

Samferdselsdepartementet gjennomførte for øvrig høsten 2000 en tidlig høring i markedet og blant utvalgte offentlige myndighetsorganer av åtte reguleringsforslag fra EU (den såkalte Review 1999-pakken) som med ett unntak er ment å skulle tre i kraft i fellesskapet fra 01.01.2002. Departementet arbeider nå med oppfølgingen av denne høringen, og vil for øvrig følge prosessen i EU så tett som mulig. Som følge av EØS-avtalen vil resultatet av EUs regelverksgjennomgang også få betydning for norsk regelverk. Samferdselsdepartementet understreker at de lovendringsforslag som nå fremlegges ikke er ment å skulle omfatte eventuelle lovendringer som måtte bli nødvendige som følge av EUs Review 1999. Dette vil en komme nærmere tilbake til i fremlegg til Stortinget når en ser resultatet av behandlingen av reguleringsforslagene i EU.

Utover dette har Samferdselsdepartementet nylig endret forskrift 05.12.1997 nr. 1259 om offentlig telenett og offentlig teletjeneste bl.a. for å sikre fullstendig gjennomføring i norsk rett av Europaparlaments- og Rådsforordning nr. 2887/2000/EF om tilgang til det faste aksessnettet. Som ledd i det løpende regelverksarbeidet har Samferdselsdepartementet 14.02.2001 fastsatt forskrift om private telenett og forskrift om kabel-TV-nett.

2 Om endringene i bestemmelsene om lovens virkeområde, definisjoner og begrepsbruk m.v.

2.1 Lovens saklige virkeområde (§ 1-1)

2.1.1 Om forslagene

Paragraf 1-1 angir lovens saklige virkeområde. Loven omfatter all telekommunikasjonsvirksomhet, herunder radiokommunikasjon, og annen tilsiktet utstråling av elektromagnetiske bølger, utilsiktet utstråling fra telekommunikasjon og annen utstråling som kan forstyrre telekommunikasjon. Forvaltningen av det elektromagnetiske frekvensspekteret er også omfattet.

Telemyndigheten har ansvaret for frekvensforvaltningen i Norge. Dette innebærer frekvensplanlegging, harmonisering, nasjonal og internasjonal koordinering og administrasjon av tillatelser til bruk. Dette er påkrevet for å sikre hensiktsmessig bruk av frekvensressursene. Et sentralt hensyn ved planlegging av frekvensbruken og når det gis tillatelser til bruk av frekvenser er å forebygge forstyrrelser. Problemområdet betegnes som elektromagnetisk kompatibilitet (EMC). Slike forstyrrelser kan være uforutsette virkninger av planlagt bruk av utstyr som nyttes for telekommunikasjon, eller utilsiktet utstråling fra slikt utstyr eller fra annet utstyr. Eksempler på det siste er elektrisk utstyr og elektriske anlegg, kraftoverføring med linjer og utstyr, sporvogn og jernbane. I hvilken grad utilsiktet utstråling blir et problem, beror på samspillet mellom et utstyrs utstråling og et annet utstyrs immunitet. Med immunitet menes den beskyttelse et utstyr selv har mot å bli forstyrret.

Det vil ikke være mulig å forebygge alle forstyrrelser. Dette skyldes blant annet fysiske forhold, at det må foretas en avveining av hvor mye ressurser det er hensiktsmessig å bruke for å forebygge problemer og endringer i frekvensbruken på grunn av den tekniske og markedsmessige utvikling. Det er videre slik at forstyrrelser som følge av utilsiktet utstråling ofte oppstår der utstyr av ulik karakter brukes i nærheten av hverandre. Krav til utstyr som kan forstyrre annet utstyr og krav til bruken av dette, blir ikke fastsatt på grunnlag av en samlet vurdering av alle mulige virkninger ved sameksistens med annet utstyr, herunder utstyr for telekommunikasjon. Dette vil heller ikke være noe mål, fordi kostnaden ved generelle forhåndskrav ikke vil stå i forhold til gevinsten i de få tilfellene det vil oppstå forstyrrelser.

I St.prp. nr. 45 (1998-99) Om overføring av Radiostøykontrollen fra Telenor AS til Post- og teletilsynet s. 8 og 9 er det redegjort for de oppgavene Radiostøykontrollen i Telenor AS utførte vedrørende utilsiktet utstråling. Stortinget sluttet seg ved behandlingen av Innst.S. nr. 180 (1998-99) til at oppgavene mest hensiktsmessig kunne legges til Post- og teletilsynet idet det bl.a. ble pekt på at Post- og teletilsynet hadde kompetanse og erfaring med oppgaver med nært faglig slektskap. Overføringen skjedde pr. 1. juni 1999.

Radiostøykontrollens kontrollmyndighet var før overføringen regulert i lov 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 9.

Etter overføringen til Post- og teletilsynet er kontrollvirksomheten videreført som en integrert del av Post- og teletilsynets øvrige tilsynsarbeid.

2.1.2 Høringsinstansenes merknader

Telenor mener det er misvisende å bruke «radio- og telekommunikasjon» som likestilte begreper i § 1-1, idet det er slik at «radiokommunikasjon» omfattes av begrepet «telekommunikasjon». Det vil være mer korrekt å kun benytte «telekommunikasjon» i den senere omtalen. *Telenor* mener videre at formuleringen «loven gjelder ikke for programvirksomhet i kringkasting eller videresending av program i overføringsnett for kringkasting» ikke har ønsket klarhet og mener hensikten med loven er at den ikke skal gjelde for selve programvirksomheten/innholdet. Det pekes på den andre siden på at loven gjelder for tekniske forhold knyttet til overføringsnett for kringkasting. Det vises videre til at selve begrepet «overføringsnett for kringkasting» kan være noe uklart med dagens teknologi, samt at begrepet er foreslått endret i utkastet til forskrift om kabel-TV-nett § 6-5. *Statens medieforvaltning og NORTIB (Norsk Tele- og Informasjonsbrukerforening)* forutsetter at teleloven heller ikke vil gjelde for programvirksomhet i kringkasting. *NORTIB* er videre i tvil om hvordan begrepet «videresending av kringkasting» skal forstås, på bakgrunn av konvergensutviklingen. *Telenor* og *Forbrukerrådet* støtter forslaget om at telemyndigheten skal kunne gripe inn mot all utilsiktet utstråling.

2.1.3 Departementets vurderinger

Departementet er enig i Telenors merknad om at telekommunikasjon omfatter også radiokommunikasjon og foreslår å endre § 1-1 overensstemmende med dette. Det foreslås også en endring i § 7-4 hvor samme begrep er brukt. Departementet understreker at det følger av merknadene til § 1-1 i Ot.prp. nr. 36 (1994-95) Om lov om telekommunikasjon at teleloven ikke gjelder for programvirksomhet i kringkasting og at det ikke nå fremmes forslag som berører grensen mellom teleloven og kringkastingsloven. Departementet ser derfor ikke grunn til å fremme forslag om endring i § 1-1 i denne proposisjonen.

Utilsiktet utstråling vil først og fremst forstyrre radio- og telekommunikasjon fordi utstyr for slik kommunikasjon er konstruert for å ha stor følsomhet. For å gjennomføre oppgaven som nasjonal frekvensforvalter og fremme formålet med teleloven fastsatt i § 1-3 om oppfyllelse av nasjonale behov for telekommunikasjon og effektiv bruk av ressursene, er det behov for at telemyndigheten kan gripe inn mot all utilsiktet utstråling som forstyrrer telekommunikasjon. Dette gjelder uavhengig av om den utilsiktede utstrålingen skyldes telekommunikasjon eller annen virksomhet. Gjeldende telelov gir telemyndigheten bare hjemmel for å gripe inn overfor utilsiktet utstråling fra utstyr for telekommunikasjon. På denne bakgrunn og med henvisning til Post- og teletilsynets utvidede ansvar for EMC-relaterte problemer, foreslås det en endring i § 1-1 som vil gjøre det klart at virkeområdet omfatter all utilsiktet utstråling som forstyrrer telekommunikasjon. Endringen i § 1-1 vil måtte følges opp av en særlig hjemmel i kap. 7 for å gripe inn. Det foreslås derfor et nytt ledd om dette i § 7-4.

2.2 Definisjoner (§ 1-6)

2.2.1 Om forslagene

Paragraf 1-6 inneholder lovens definisjoner.

Gjeldende lov definerer i § 1-6 b to brukerbegrep i ett, og dette er lite klargjørende. Etter departementets syn er det behov for å videreføre begrepet «sluttbruker». Det foreslås derfor å innta en definisjon av dette begrepet i § 1-6 b.

Når det gjelder «telenett» i § 1-6 c er det foreslått en endring for å klargjøre at nett kan realiseres ved hjelp av trådforbindelser eller elektromagnetiske bølger med utstyr i nettet. Endringene i definisjonen er gjort for å forebygge uklarheter om hvilke elementer som inngår i et nett.

Utstyrsdefinisjonene i § 1-6 g og h foreslås endret slik at de samsvarer med terminologien som nå nyttes på området i store deler av Europa. De nye begrepene vil bidra til å klargjøre reguleringen som ble gjennomført i norsk rett på bakgrunn av direktiv 1999/5/EF.

2.2.2 Høringsinstansenes merknader

Telenor, NORTIB og DND (Den Norske Dataforening) har merknader til forslagene om endringer i § 1-6 Definisjoner bokstav b «sluttbruker»: *Telenor* mener at foreliggende utkast til nytt rammedirektiv i EU definerer flere brukerkategorier enn «sluttbruker» («enduser»). *NORTIB* peker på at dersom man skal nevne ulike komponenter i et telenett bør begrepet «formidlingsutstyr» tas med for å ta høyde for andre viktige typer utstyr som huber, rutere, konsentratorer, multipleksere, elektroniske meldingssentraler osv. Det bør dessuten presiseres at elektromagnetiske bølger inkluderer optiske bølger. *DND* mener at det er feil å kalle elektromagnetiske bølger en del av telenettet. All signalutbredelse i kabelen eller eteren skjer ved hjelp av elektromagnetiske bølger. Til bokstav g «teleterminalutstyr»: *NORTIB* mener at begrepet «grensesnitt» er faglig sett feil formulert og foreslår teksten endret til «...som er beregnet for direkte eller indirekte tilknytning til offentlig telenett over et koplingspunkt med angitt grensesnitt». Også *Telenor* mener at begrepet bør defineres i loven. *Forbrukerrådet* ønsker å beholde begrepet «programvare» i definisjonen av «teleutstyr» i § 1-6, for å hindre uklarhet om fjerningen vil innebære en materiell endring.

2.2.3 Departementets vurdering

Departementet ser det slik at det kun er sluttbrukerbegrepet som er aktuelt å definere i loven. På grunnlag av de fremsatte høringsmerknadene har departementet funnet grunn til å foreta noen justeringer i forslaget til definisjon av telenett i § 1-6 bokstav c. Departementet kan imidlertid ikke se at høringsmerknadene gir grunnlag for å foreta endringer i § 1-6 bokstav g og viser og til at begrepet «grensesnitt» er definert i forskrift om offentlig telenett og offentlig teletjeneste og forskrift om private telenett. Det samme gjelder «private telenett» som *Telenor* mener bør defineres i loven. Departementet kan på teknologisk grunnlag heller ikke se at det lengre er behov for uttrykkelig å nevne «programvare» i definisjonen av teleutstyr som foreslått av Forbrukerrådet.

2.3 Begrepsbruk

2.3.1 Om forslagene

I tiden som er gått etter vedtagelse av loven og senere endringer er det ved konkret saksbehandling avdekket behov for å klargjøre en del av lovens begreper og det nærmere innholdet av disse. Det foreslås en del forenklinger når det gjelder ulike begreper for å sikre en mest mulig enhetlig og konsekvent språkbruk, noe som vil øke presisjonsnivået. I § 1-3 d, jf. §§ 2-3, 8-1, 8-2 og 9-2 foreslås i bokstav d at begrepet «tilgang til åpne telenett og teletjenester» erstattes med «tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste».

Det er i § 1-4 gitt bestemmelser om grunnleggende krav. Bestemmelsen angir hvilke hensyn som skal ivaretas ved regulering av tekniske forhold. Tillatelser og andre tildelinger kan nektes eller tilbakekalles når det følger av hensynet til grunnleggende krav. Tilsyn og kontroll skal sikre at de grunnleggende kravene blir oppfylt. Paragraf 1-4 første ledd e og f bygger på en oversettelse av krav slik de er uttrykt i direktiv 1991/263/EØF (terminaldirektivet). Begrepsbruken både i europeisk og norsk sammenheng har utviklet seg betydelig siden disse punktene ble formulert. Det er blant annet derfor ønskelig å få klargjort de grunnleggende krav for tjenester i loven.

Hjemmelen for å gi forskrifter for å sikre grunnleggende krav følger av gjeldende § 6-2. Hjemmelen foreslås innarbeidet i § 1-4 annet ledd og § 6-2 foreslås opphevet.

I § 2-1 foreslås her at begrepet «tildeles» erstattes med begrepet «gis tillatelse til bruk av». Teleloven benytter flere ulike uttrykk for tillatelse uten at det gjenspeiler ulikt materielt innhold. Departementet legger vekt på å sikre en mest mulig ensartet språkbruk, og begrepet «tillatelse» ansees som mest dekkende.

I gjeldende lov benyttes de ulike begrepene «abonnent», «abonnement», «kunde» og «sluttbruker», uten at det anses å gjenspeile et regulatorisk behov for å skille de ulike begrepene. For å oppnå en enhetlig språkbruk vil det være klargjørende at teleloven, så langt den fastsetter rammer for tilbyderes frihet til å fastsette leveringsvilkår, bare benytter «sluttbruker», som også er fore slått definert i § 1-6.

Paragraf 2-3 om åpen tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste gir regler om at tilbyder med sterk markedsstilling for vedkommende nett og tjeneste skal tilby denne tjenesten uten å diskriminere noen, og at tjenesten skal bygge på saklige kriterier og være lett tilgjengelig for allmennheten.

Begrepet «åpne telenett og teletjenester» er et innarbeidet begrep som opprinnelig stammer fra EUs regelverk om Open Network Provisions (ONP), jf. § 2-3. Paragraf 2-3 fastsetter prinsippet nedfelt i ulike direktiv om at aktører med sterk markedsstilling plikter å gi allmennheten tilgang til nett, overføringskapasitet og telefontjeneste. Begrepet har i enkelte tilfeller skapt uklarhet. Det har vært reist spørsmål om hva begrepet «åpen» innebærer

Hovedregelen om at aktører med sterk markedsstilling skal gi allmennheten tilgang bør derfor fremgå klart og fastslås som et utgangspunkt. Det er videre viktig at det fremstår som klart hvordan denne tilgangen skal gis, dvs. at vilkårene for tilgang ikke skal diskriminere noen, og være saklige og lett tilgjengelige.

I lovens kap. 3 foreslås det enkelte endringer for å fremme større klarhet og hensiktsmessig bruk av begreper. Slike endringer er foreslått i § 3-2 om nummer og nummerplaner, § 3-3 om bruk av standarder og samvirke og § 3-4 om bestemmelser om tilbud om tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste.

Det vises for øvrig til merknadene til de enkelte bestemmelsene i kap. 8.

2.3.2 Høringsinstansenes merknader

Telenormener det bør tas inn et nytt lovformål i § 1-3 om «teknologisk innovasjon på telekommunikasjonsområdet» og viser til konkurranse og innovasjon er viktige målsetninger. *DND* peker på at det bør være et formål for teleloven å påse at utbygging av telekommunikasjoner skjer med minst mulig inngrep i natur, privat eiendomsrett og offentlig ferdsel.

Telenor ønsker at gjeldende tekst i § 1-4 annet ledd beholdes. *NORTIB* mener at samvirke mellom nett, både interkonnektivitet og interoperabilitet bør tydeliggjøres ved å ta dette inn i § 1-4 grunnleggende krav.

Telenormener at utkastets formulering i § 2-3 om at telenett skal tilbys til allmennheten kan skape uklarhet, og viser til at det i foreliggende utkastet til EU-direktiv om tilgang og samtrafikk fremgår «*Access in this Directive does not refer to access by end-users*».

Forbrukerrådet støtter forslaget om endringene i § 2-3 og ser det som positivt at det uttrykkes særskilt at leveringsvilkårene ikke skal diskriminere noen.

NBBL (A/L Norsk Boligbyggelags Landsforbund) peker i tilknytning til § 3-3 om bruk av standarder og samvirke på at leverandører av tjenester til brukereide nett velger ulike standarder som begrenser valgfrihet og reduserer konkurransen. *NBBL* ønsker derfor at dersom en leverandør velger en standard som fordyrer andre leverandørers og brukernes utnyttelse av eget nett, må leverandøren kunne pålegges å dekke ekstrakostnader de dermed påfører andre.

Telenor mener at utkastets forslag til endring i § 3-4 bokstav d er uklar og misvisende. *Telenor* antar at man med bestemmelsen har ment at det ikke skal føres register over de som kjøper nummeropplysning, men at det skal føres register som inneholder relevant informasjon til bruk for nummeropplysningsformål. *Telenor* forutsetter at den registreringsplikt det her siktes til er tilbyders plikt til å etablere kunderegister.

2.3.3 Departementets vurderinger

Departementet vil peke på at behovene som *Telenor* og *DND* tar opp vedrørende nytt lovformål § 1-3 antas å være tilstrekkelig ivaretatt i det som inngår under bokstav a og e i samme paragraf. Departementet mener at forslaget om endring i § 1-4 bokstav g dekker det behov som *NORTIB* gir uttrykk for. Når det gjelder *Telenors* forslag mener departementet at nytt § 1-4 annet ledd er bedre tilpasset blant annet endringene i bestemmelsene om teleterminalutstyr enn någjeldende formulering. Departementet mener at *Telenors* merknad til § 2-3 legger opp til en for snever fortolkning og finner ikke grunn til å gjøre endringer i utkastet. Vedrørende *NBBLs* merknad til § 3-3 vil departementet vise til at det fremgår av bestemmelsen at telemyndigheten kan

pålegge tilbyder av offentlig teletjeneste å ta i bruk standarder eller på annen måte tilpasse tjenestetilbudet med sikte på samvirke med telenett og teletjeneste. Dette vil bli fulgt opp i Post- og teletilsynets tilsynsvirksomhet, særlig i forbindelse med tilsynets oppgaver i forhold til forskrift om private telenett og forskrift om kabel-TV-nett. På bakgrunn av Telenors merknad foreslår departementet at høringsutkastets forslag vedrørende § 3-4 bokstav d endres samt at det foretas en endring i bokstav e for bedre å få frem meningen med bestemmelsen.

3 Endringer i bestemmelsene om radio- og teleterminalutstyr

3.1 Om forslagene

Da teleloven ble endret i 1998 registrerte Samferdselsdepartementet at det forelå et behov for å gjennomgå reguleringsbestemmelsene for radio- og teleterminalutstyr. Samtidig var det klart at EU-kommisjonen ville gjennomgå reguleringen på området og at denne gjennomgangen ville kunne få konsekvenser også for norsk regelverk som følge av forpliktelsene etter EØS-avtalen. Klargjøringen og forenklingen av teleloven kap. 4 ble derfor utsatt i påvente av resultatet av dette arbeidet. Regelverksarbeidet i EU resulterte i direktiv 1999/5/EF om radio- og teleterminalutstyr. Direktivet er gjennomført i norsk rett ved forskrift 01.06.2000 nr. 628 om EØS-krav til radio- og teleterminalutstyr, fastsatt med hjemmel blant annet i teleloven § 4-2 tredje og femte ledd. Det er derfor nå grunnlag for å gjennomføre den ønskede klargjøring og forenkling.

De krav som i praksis stilles til radio- og teleterminalutstyr har over tid medført at hovedtyngden av utstyr nå reguleres av gjeldende § 4-2 annet ledd. Som følge av at Norge har påtatt seg folkerettslige forpliktelser på området gjelder nå i praksis en rett til besittelse, omsetning og bruk av radio- og teleterminalutstyr som tilfredsstillende fastsatte standarder eller der det på annen måte godtgjøres at utstyret tilfredsstillende nærmer fastsatte krav, herunder grunnleggende krav i § 1-4. Konsekvensen er at utstyrsprodusenter sikres en raskere og mer effektiv tilgang til markedet. Hensynet til behov for klargjøring og forenkling av regelverket tilsier etter dette at § 4-2 endres slik at det blant annet fremgår at utstyr som tilfredsstillende de fastsatte krav er tillatt.

Det foreslås en endring i kapitteloverskriften som tar sikte på å gjennomføre en enhetlig språkbruk i loven og å få frem at hovedregelen nå er at utstyr som tilfredsstillende fastsatte krav er tillatt.

Videre foreslås det å oppheve §§ 4-1, 4-3 og 4-5 som ikke lengre anses nødvendige, samt å endre §§ 4-4 og 4-6. Det vises til merknadene til de enkelte bestemmelsene i kap. 9.

3.2 Høringsinstansenes merknader

Tele1 mener at utstyrskravene som stilles i Norge bør harmonere med internasjonale standardiseringskrav, slik at utdypende kravspesifikasjoner bør være overflødig. Det bør komme klart frem at krav som stilles i Norge fremkommer av internasjonale retningslinjer og at ingen særnorske kravspesifikasjoner skal være til hinder for en tilbyders bruk av internasjonalt og godkjent utstyr.

Telenor mener begrepet «internasjonal overenskomst» som Norge har sluttet seg til trenger en avklaring mht. hvilket radioutstyr som omfattes, og

hvilket utstyr som ikke omfattes og som følgelig krever utstyrstillatelse fra telemyndigheten.

NORTIB mener at den foreslåtte bestemmelsen i § 4-2 annet ledd i mange tilfeller vil virke urimelig og viser til at det er tillatt å etablere private nett, og at formell utstyrstillatelse for slik bruk kan virke kostbar og tidsforsinkende. Slik tillatelse bør ikke kreves for utstyr til slik bruk.

3.3 Departementets vurderinger

Departementet viser til at det er behov for norske krav der det ikke eksisterer internasjonale standarder som Norge har sluttet seg til. Offentlig-nettforskriften § 2-14 ivaretar Tele1's problemstilling. Departementet viser videre til at det følger av lovens kap. 4 og forskrift om EØS-krav til radio- og teleterminalutstyr hvilket utstyr som omfattes. I forhold til høringsmerknaden fra NORTIB peker departementet på at det ikke innføres nye krav til utstyr ved de lovendringer som foreslås i denne proposisjonen.

4 Frekvensplanlegging og brukstillatelse

4.1 Innledning

Lovens kap. 5 regulerer frekvensplanlegging og tillatelse til bruk av frekvenser. Det foreslås hovedsakelig redaksjonelle, ikke materielle, endringer i kapitlet.

Med den økende bruk av frekvenser og økende antall aktører, stilles det større krav til telemyndighetens frekvensforvaltning. Det er derfor behov for å tydeliggjøre og gi et bedre grunnlag for frekvensplanleggingen. Planleggingen er et viktig grunnlag for å utnytte frekvensressursene effektivt og gi oversiktlige og gode frekvenstillatelser. Dette bør gjenspeiles i kapitteloverskriften og systematikken.

I gjeldende telelov reguleres tillatelse til bruk av radioutstyr i § 5-3 og tillatelse til radiosystem i § 5-4. Paragraf 5-4 gjelder, jf. Ot.prp. nr. 36 (1994-95), etablering av radiosystem ved hjelp av basestasjoner, radioforbindelser og brukerutstyr. Alt utstyr som brukes for å formidle signaler ved hjelp av frekvenser i fritt rom er radioutstyr. Radiosystem er radioutstyr som samvirker. Dersom det brukes radioutstyr til å formidle signaler må det alltid samvirke. Det er derfor ikke lenger hensiktsmessig å ha to bestemmelser som gir hjemmel for å gi tillatelse til bruk av frekvenser. Det er tilstrekkelig at telemyndigheten har en hjemmel, og dagens regulering er unødvendig kompliserende og mindre brukervennlig enn ønskelig. Paragraf 5-4 bør derfor oppheves.

4.2 Om forslagene

4.2.1 Frekvensplanlegging

Gjeldende telelov § 5-2 foreslås delt i to bestemmelser. Delingen av § 5-2 og konsekvensen av dette for § 5-3 er først og fremst av redaksjonell art. Endringen vil synliggjøre bedre at frekvensforvaltning gjelder to forhold: Det gjennomføres først frekvensplanlegging og deretter gis det individuelle tillatelser til frekvensbruk.

Arbeidet med frekvensplanlegging er av en annen karakter enn det å gi tillatelser til bruk av frekvenser. Frekvensplanlegging består blant annet i å utarbeide en overordnet og langsiktig plan for å utnytte det elektromagnetiske frekvensspekteret innenfor rammen av telereguleringen og de folkerettslige forpliktelser, regionale eller globale, som finnes på området. Det vil være en bedre systematikk og mer hensiktsmessig å skille ut hjemmelen for denne delen av frekvensforvaltningen i en egen bestemmelse.

4.2.2 Tillatelse til bruk

Regler om tillatelse til bruk av frekvenser og radioutstyr i gjeldende telelov §§ 5-2 og 5-3 foreslås slått sammen i § 5-3 og gitt tittelen «Tillatelse til bruk av frekvenser». Begrunnelsen er den samme som for frekvensplanlegging. Gjel-

dende § 5-5 første ledd som regulerer på hvilke vilkår en søknad kan avslås, foreslås også tatt inn i § 5-3 om tillatelse til bruk.

Det er bare hensynet til en hensiktsmessig bruk av frekvensspekteret og å sikre effektiv bruk av ressursene gjennom virksom konkurranse som i dagens liberaliserte marked begrunner kravet om tillatelse for bruk av radio-utstyr. Blant annet på bakgrunn av forarbeidene til gjeldende § 5-3 har bestemmelsen vært praktisert slik at rene mottakere også har vært underlagt krav om særlig brukstillatelse. Rene mottakere tar imidlertid ikke i seg selv i bruk frekvenser. På grunn av den tekniske utviklingen med økt bruk av alle typer radioutstyr, økt tilgang på utstyr og gjennomføringen av direktiv 1999/5/EF i norsk rett, er det ikke lenger samme behov eller mulighet for å regulere bruken av rene mottakere. Det presiseres derfor at bruk av radiomottakere generelt ikke lenger krever tillatelse etter teleloven.

Opphevelsen av kravet om tillatelse er ikke til hinder for at annet regelverk på grunnlag av hensyn disse skal ivareta, fastsetter krav om tillatelse til bruk eller forbud mot bruk på sitt område. I Ot.prp. nr. 40 (2000-2001) Om lov om endring i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk er det som ledd i Samferdselsdepartementets trafikksikkerhetsarbeide fremmet forslag for Stortinget om å innta i vegtrafikkloven (ny § 13 a) forbud mot å besitte eller bruke utstyr som har til formål å varsle om eller forstyrre trafikkontroller. Forbudet vil omfatte utstyr som blokkerer, mottar eller sender signaler fra eller til utstyr for kontroll og overvåkning av trafikk og vil i praksis rette seg mot utstyr som f. eks. radarvarsler og laseravskjermmer brukt i motorvogn. Tilsvarende forbud er innført i Sverige, Danmark og Finland. Slike forbud må også kunne fastsettes innen justissektoren, f. eks. i forhold til bruk av politiradio (politiscanner). Inntil videre opprettholder Post- og teletilsynet kravet om brukstillatelse for utstyr som nevnt.

4.3 Høringsinstansenes merknader

Forbrukerrådet ser at det kan være klargjørende å dele § 5-2 opp i to bestemmelser og støtter forslaget om å standardisere bruken av frekvenser for å sikre sameksistens, økt valgfrihet og konkurranse.

Telenor foreslår at kap. 5 gis ny tittel og splittes i to, med en del om frekvensreguleringen på radiosiden og en annen del om reguleringen av spektrumbruken for kabel-/linjesystemer.

NBBL mener at frekvensplanlegging i nett skal omfatte tilstrekkelig små frekvensblokker, slik at valg av deler av tilbud fra enkeltleverandører kan kombineres med kjøp fra andre enkeltleverandører. Dette skal hindre at dominerende aktører anvender frekvenser slik at de får sterk kontroll over store og viktige deler av brukernes samlede nettkapasitet.

Tele1 mener at høringsutkastet legger klare begrensninger i godkjenningen av utstyr for optimal utnyttelse av LLUB (tilgang til Telenors faste aksessnett) ved at det legitimeres at Telenor kan innføre særnorske krav til utstyrs-godkjenning utover internasjonale krav

UPC mener myndighetene må være meget forsiktige med å innføre et strengt regime mht. obligatorisk bruk av bestemte frekvensområder i kabel-TV-nett (eller andre nett) til definerte tjenester. Dette kan være en hemsko for

teknologisk innovasjon idet nye teknikker for overføring medfører variert frekvensbruk, f.eks. rutere for interaktiv kringkasting som baserer seg på tilfeldig bruk av frekvenser for å overføre tjenester i kabelnett. Eventuell nasjonal standardisering av abonnentutstyr, modulasjons- og krypteringssystemer vil ikke være praktisk, idet det her er snakk om et europeisk eller globalt marked. Regulering av frekvensbruken kan også virke konkurransevridende i forholdet mellom de ulike typer nett. UPC mener samlet at regulering av frekvensbruk i trådbaserte nett må holdes på et minimum eller unngås helt.

Enitel ASA mener det er viktig å spesifisere i loven hvilke hensyn som kan begrunne avslag på tillatelse til bruk av frekvenser og radioutstyr. Dette vil medvirke til at bestemmelsene ikke kan brukes til å trenere eller nekte søknad om adgang.

4.4 Departementets vurderinger

Departementet vil fremheve at deling av gjeldende § 5-2 i to bestemmelser synliggjør at frekvensforvaltning gjelder to forhold; det gjennomføres først frekvensplanlegging og deretter gis det individuelle tillatelser for frekvensbruk. All frekvensforvaltning reguleres i kap. 5, også frekvensbruk i kabler som overføringsmedium. Paragraf 5-2 vil gjelde både radiokommunikasjon og frekvensbruk i kabler, mens § 5-3 vil gjelde bare radiokommunikasjon. De forhold UPC og Tele1 peker på egner seg best for å bli ivaretatt i forskrift og ved Post-og teletilsynets tilsynsvirksomhet. Det fremgår av bestemmelsen at det er telemyndigheten som gir tillatelse, og at dette skjer innenfor rammen av faktisk eller planlagt bruk av frekvenser. Telemyndigheten kan bare nekte å gi tillatelse som nevnt i første ledd når det følger av formål som angitt. Til høringsmerknaden fra NBBL vil departementet fremheve at telemyndigheten ønsker en standardisering av bruken av frekvenser i kabel-TV-nett, men at dette mest hensiktsmessig kan gjøres i forskrifter. Forholdet er og ivaretatt i kabel-TV-forskriften.

Endringene som foreslås i §§ 5-2, 5-3 samt i §§ 7-1 og 7-7 medfører ikke materielle endringer i forskrift 11. juni 1999 nr. 664 om jordstasjon for satellitt.

5 Om øvrige forslag

5.1 Forskriftshjemmel om tildeling av tillatelser etter loven (§2-1)

5.1.1 Om forslaget

Det vises til St.prp. nr. 1 (2000-2001) Om skatte-, avgifts- og tollvedtak kap. 5 der det er gitt en vurdering av mulighetene for å hente inntekter til statskassen ved tildeling av enkelte konsesjoner. Tradisjonelt sett er konsesjoner tildelt uten at det har blitt stilt krav om vederlag til statskassen for å gjenspeile knappheten som finnes for en del av godene det kreves konsesjon for bruk av. Konsesjonæren har gjennom dette og isolert sett fått en økonomisk fordel.

Ved behandlingen av statsbudsjettet for år 2001 besluttet Stortinget at konsesjoner for annen generasjons mobilsystemer skal tildeles ved auksjon. I utgangspunktet anses tildeling av konsesjoner ved auksjon hvor inntektene går til statskassen uten noen form for øremerking som en form for skattlegging som bør følge prosedyrene i Grunnloven § 75a. Adgangen til å hente inntekter til statskassen ved auksjon av konsesjoner er derfor hjemlet ved et eget plenarvedtak for budsjetterminen.

Med hjemmel i teleloven er det tildelt konsesjoner for fem forskjellige mobiltelefonsystemer: NMT 450, NMT 900, GSM 900, DCS 1800 og UMTS. Radiofrekvenser er en knapp nasjonal ressurs. Antallet eksklusive frekvenstillatelser vil derfor være begrenset. Det er pr. i dag bare to selskaper, Telenor Mobil AS og NetCom GSM as, som tilbyr mobile teletjenester basert på utbygging av eget mobilnett i Norge. Som følge av tildeling av i alt fire UMTS-konsesjoner i 2000, og konsesjonstildelingen som planlegges gjennomført ved auksjon i løpet av 2001, vil vi få flere selskaper som kan tilby mobiltjenester med basis i egen infrastruktur.

Konsesjon etter teleloven for opprettelse og drift av mobilkommunikasjonssystemer består i realiteten av to separate tillatelser, nærmere bestemt av en tjenestekonsesjon etter teleloven § 2-1 og en frekvenstillatelse etter teleloven § 5-2. Kravet om *tjenestekonsesjon* følger av teleloven § 2-1 første ledd for tilbydere med sterk markedsstilling, og av teleloven § 2-1 tredje ledd, jf. forskrift 3. oktober 2000 nr. 994 om konsesjon for tilbydere som har fått tillatelse til bruk av frekvenser etter teleloven kap. 5 til etablering og drift av samfunnsviktige telenett, for tilbydere som ikke anses å ha sterk markedsstilling. Tjenestekonsesjonene tildeles av Samferdselsdepartementet ved enkeltvedtak eller av Kongen i statsråd ved kgl.res. Kravet om *frekvenstillatelse* følger av teleloven § 5-2. Kravet om frekvenstillatelse gjelder uavhengig av om vedkommende har sterk markedsstilling eller ikke. Frekvenstillatelsene tildeles av Post- og teletilsynet ved enkeltvedtak, jf. forskrift 15. desember 1995 nr. 1032 om funksjonsfordeling innen telemyndigheten § 1-5. Tillatelsene må ses i sammenheng. Av tjenestekonsesjonene følger det at nødvendig frekvenstillatelse vil bli gitt av Post- og teletilsynet.

Teleloven inneholder ikke egne bestemmelser for hvordan tildeling av tillatelser etter loven skal skje. På denne bakgrunn har saksbehandlingsreglene

som gjelder for enkeltvedtak etter forvaltningsloven og alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper dannet grunnlaget for telemyndighetens behandling av konsesjonssøknader. Dette har gitt rammen for fastsettelse av vilkår i tilknytning til tillatelsen og utvelgelsen av konsesjonærer der det har vært flere søkere enn antallet ledige konsesjoner.

I konsesjoner for DCS 1800 og UMTS har det blitt stilt vilkår om betaling av årlig avgift for bruksretten til frekvenser. Både for DCS 1800- og UMTS-konsesjonene vedtas avgiften hvert år ved budsjettvedtak i Stortinget. Det nærmere beregningsgrunnlaget for avgiftens størrelse fremgår for DCS 1800 av konsesjonsvedtaket. Ved tildelingen av UMTS-konsesjonene fremgikk ikke det nærmere beregningsgrunnlaget for avgiftens størrelse av vedtaket, men det ble satt vilkår om en engangsavgift i konsesjonene.

Konsesjonsplikten er nærmere regulert i teleloven § 2-1. Etter teleloven § 2-1 tredje ledd, er telemyndigheten ved forskrift gitt anledning til å fastsette nærmere bestemmelser om blant annet etablering og drift av konsesjonspliktige telenett, om nett og tjenester som tilbys i tilknytning til slik virksomhet, om at andre samfunnsviktige telenett og teletjenester, herunder slike som tildeles frekvenser i medhold av kap. 5, skal være konsesjonspliktige av hensyn til oppfyllelse av nasjonale behov for telekommunikasjon, m.v.

Det foreslås etter dette å innta en generell forskriftshjemmel i § 2-1 tredje ledd som gir telemyndigheten hjemmel til ved forskrift å fastsette nærmere bestemmelser om tildelingsmåte for konsesjoner som kan avvike fra den alminnelige behandlingsmåten i forvaltningssaker etter forvaltningsloven. Med mindre telemyndigheten ved forskrift har gitt egne bestemmelser om konsesjonstildelingen, vil forvaltningslovens saksbehandlingsregler gjelde for tildelingen.

5.1.2 Høringsinstansenes merknader

NHO, Alcatel Telecom Norway AS, Forbrukerrådet, Forsvarets Forskningsinstitutt, LO og Konkurransetilsynet har ingen merknader til endringsforslaget og/eller stiller seg positive til foreslåtte endring. Forbrukerrådet deler departementets vurdering om at det er behov for en klargjøring av hjemmelsgrunnlaget, og viser til at klarhet og forutsigbarhet er viktige faktorer for å etablere og sikre tilfredsstillende rammevilkår innenfor denne sektoren. *NetCom* ser behov for å etablere et forutsigbart rammeverk for tildeling av tillatelser, og støtter derfor at det innføres en generell forskriftshjemmel der det kan fastsettes bestemmelser for tildeling av tillatelser. *NetCom* foreslår imidlertid at forskriftshjemmelen gjøres mer generell i formen enn det som er foreslått. *Tele-norg* gjør på generelt grunnlag gjeldende at bruk av auksjon ved tildeling av tillatelser bare bør skje etter grundige konsekvensutredninger, og fremhever at berørte aktører må sikres tilstrekkelig mulighet til å fremme sine synspunkter før endelig beslutning tas. Den foreslåtte lovtekst er for generell i formen og synes å innebære en hjemmel til å innskrenke de rettighetene aktørene har etter forvaltningsloven. Det bør fremgå uttrykkelig hvilke av lovens bestemmelser som i tilfelle ikke skal gjelde. *NORTIB* uttrykker en generell skepsis til bruk av auksjon som tildelingsmåte på teleområdet.

5.1.3 Departementets vurderinger

Etter departementets syn er det behov for å klargjøre hjemmelsgrunnlaget for å kunne tildele tillatelser etter teleloven ved auksjon slik Stortinget har bestemt. Utkast til forskrift om tildeling av frekvenstillatelser ved auksjon vil på vanlig måte bli sendt på høring blant aktørene før den vedtas og det vil da bli gjort nærmere rede for hvilke av forvaltningslovens saksbehandlingsregler en vil foreslå å fravike.

5.2 Bruksbegrensninger (§ 3-6)

5.2.1 Om forslaget

I § 3-6 om tillatte bruksbegrensninger foreslås det å utvide bestemmelsens virkeområde til eksplisitt å gjelde også radio- og teleterminalutstyr, å begrense retten til å gjennomføre bruksbegrensninger i telenett og teletjeneste og, som en følge av dette, også å foreta redaksjonelle endringer. Radio- og teleterminalutstyr som normalt tilfredsstiller fastsatte standarder kan selges fritt uten individuell tillatelse. Etter gjennomføringen av direktiv 1999/5/EF om radio- og teleterminalutstyr i norsk rett ved forskrift 20.06.2000 nr. 628 om EØS-krav til radio- og teleterminalutstyr, kan det ikke gjennomføres bruksbegrensninger for radio- og teleterminalutstyr i samme omfang som for telenett og teletjenester. Det foreslås derfor at teleloven helt eksplisitt skal omtale adgangen til å nekte tilkopling og frakople radio- og teleterminalutstyr. For å gi en mest mulig helhetlig fremstilling av adgangen til å gjennomføre bruksbegrensninger i telenett, teletjeneste og for radio- og teleterminalutstyr, foreslås bestemmelsen omstrukturert. Adgangen til å gjennomføre bruksbegrensninger dersom utstyret ikke er i samsvar med kravene foreslås presisert og utdypet. Det er viktig at retten til å gjennomføre så betydningsfulle tiltak som bruksbegrensninger, det vil først og fremst si å nekte tilkopling av eller å frakople sluttbrukerutstyr, begrenses og går klart frem av ordlyden, også når bruksbegrensningen gjennomføres på bakgrunn av mangler ved radio- og terminalutstyr.

Radio- og teleterminalutstyr som tilfredsstiller fastsatte standarder kan selges fritt uten individuell tillatelse. Det er likevel behov for tilbyder av tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste å kunne nekte tilgang for eller frakople slikt utstyr dersom det ikke tilfredsstiller de grunnleggende krav som gjelder for radio- og teleterminalutstyr, utstyret forårsaker skadelig interferens eller alvorlig skade på telenettet. At telemyndigheten kan gi tillatelse til dette, er i samsvar med direktiv 1999/5/EF. Tilbyderen er i nødsituasjoner, under visse forutsetninger, gitt tillatelse til, straks og uten krav om tillatelse, å frakople radio- og teleterminalutstyr. Telemyndigheten skal i så fall samtidig informeres om frakoplingen. Også dette er i samsvar med kravene i direktiv 1999/5/EF.

Endringen av varslingsplikten innebærer en skjerping i forhold til gjeldende rett. Den vil medføre at telemyndigheten alltid skal ha melding dersom tilbyder gjennomfører bruksbegrensninger. Dette er ønskelig for å sikre at telemyndigheten raskt, og uten at telemyndigheten selv aktivt må skaffe seg kunnskap om forholdet eller bli underrettet gjennom klage, kan vurdere tilbyders fortolkning av adgangen til å gjennomføre bruksbegrensning uten særskilt tillatelse.

Enkelte av pliktene vedrørende varsling var tidligere fastsatt i forskrift. Den ulike plassering på lov- og forskriftsnivå er resultat av en utvikling av reguleringen. For å gi en mer enhetlig regulering og lette tilgjengeligheten, foreslås varslingsreglene nå tatt inn i loven.

Også regler om når bruksbegrensninger skal opphøre, foreslås tatt inn i loven. Regler om opphør er en naturlig begrensning av retten og plikten til å gjennomføre bruksbegrensninger. Reglene har til nå vært fastsatt i forskrift, men bør reguleres sammen med adgangen til å fastsette bruksbegrensninger.

5.2.2 Høringsinstansenes merknader

Telenor finner forslagets første, annet og tredje ledd uklare med hensyn til hvem som skal ta initiativet til å innføre nødvendige bruksbegrensninger, hvilke tekniske løsninger det siktes til og stiller spørsmål ved forholdet mellom varslingsplikten etter femte ledd og varslingsbestemmelsene i § 2-5 i forskrift 05.12.1997 nr. 1259 som hevdes å være motstridende. *Telenor* fremmer videre forslag om at formuleringen «den som blir berørt» i femte ledd endres til «berørte kunder», ev. til «dem som blir direkte berørt» eller «dem det angår».

Enitel og *NetCommener* at de foreslåtte endringene må spesifiseres ytterligere, slik at ikke bruksbegrensninger skal kunne fungere som et instrument til å trenere konkurranseutviklingen.

5.2.3 Departementets vurderinger

Departementet vurderer det slik at Telenors høringsmerknader i stor grad retter seg mot bestemmelser som ikke foreslås endret innholdsmessig, men har likevel funnet grunn til enkelte mindre endringer i forhold til høringskastet i bestemmelsens tredje og femte ledd. Varslingsbestemmelsene i offentlignettforskriften § 2-5 kommer til anvendelse i andre situasjoner enn de som omfattes av § 3-6, og det foreligger således etter departementets syn ikke noen motstrid. Etter departementets syn innebærer de endringer det nå gjøres fremlegg om en begrensning av tilbydernes adgang til å gjennomføre bruksbegrensninger. Videre er varslingsplikten til myndigheten vedrørende frakobling skjerpet, og dette bør ivareta også konkurransehensynet. Bestemmelsen regulerer ikke tilbydernes muligheter til å inngå privatrettslige avtaler om tilatelse til bruksbegrensninger f.eks. ved misligholdsbeføyelser. Her er det ingen endring i forhold til tidligere.

5.3 Ugyldighet (§ 3-8)

5.3.1 Om forslaget

Det foreslås en ny bestemmelse om ugyldighet i § 3-8. Forslaget innebærer at avtale i strid med loven eller vedtak fastsatt i medhold av loven er ugyldig mellom partene. Det foreslås at bare den delen av avtalen som er i strid med loven eller vedtak fastsatt i medhold av den skal anses ugyldig med mindre det etter avtaleloven § 36 vil være urimelig å gjøre resten av avtalen gjeldende.

I konkurranseloven § 5-1 er det gitt en slik regel om ugyldighetvirkning mellom partene for avtaler i strid med loven. Teleloven søker på tilsvarende måte som konkurranseloven å sette rammer for partenes handlefrihet av hen-

syn til viktige overordnede samfunnsinteresser. Det er derfor også på telelovens og annen gjeldende teleregulerings område behov for å gi brudd på loven sivilrettslige følger, og det foreslås en tilsvarende bestemmelse om ugyldighet.

5.3.2 Høringsinstansenes merknader

Forbrukerrådet er positive til ny § 3-8, og ser det som en fordel for en forbruker at avtaler i strid med loven anses ugyldige.

5.3.3 Departementets vurderinger

En ny bestemmelse om ugyldighet for avtaler som finnes å være i strid med loven vil gjøre det klart at teleloven og øvrig teleregulering både skal sikre offentlige og private interesser. En klargjøring av avtalenes sivilrettslige virkninger vil forsterke lovens preventive virkning samtidig som partene også kan se bort fra kontrakten og innrette seg uavhengig av ugyldige avtaler. Bestemmelsen vil dermed indirekte også styrke gjennomslagskraften til øvrige materielle bestemmelsene i loven.

5.4 Nødmeldingstjeneste og nødanrop (ny § 4-4 a og § 4-4 b)

5.4.1 Om forslagene

Anrop til nødmeldingstjeneste er regulert i forskrift om offentlig telenett og offentlig teletjeneste § 2-8. Den samfunnsmessige betydningen av å verne liv, helse og materielle verdier tilsier etter departementets mening at bestemmelsene om anrop og opprinnelsesmarkering i forbindelse med nødmeldingstjenestene (110 brann, 112 politi og 113 ambulanse) bør fremgå av loven. Forskriften legger blant annet plikter på tilbyder av offentlig telefontjeneste. Det er etter gjeldende regulering ikke åpenbart at det vil gjelde et krav om rett til gratis anrop til nødmeldingstjeneste fra betalingstelefoner uansett hvordan og hvor disse er tilknyttet et offentlig nett. I en rekke terminaler kan det kreves identifikasjonskode for bruk. Dette vil kunne begrense muligheten for å ringe nødmeldingstjenesten. Det bør stilles krav om tilgjengelighet i denne relasjon. Kravene anses så viktige at de bør reguleres direkte i loven.

Det foreslås på dette grunnlag å innta to nye bestemmelser i loven om anrop til nødmeldingstjeneste og lokalisering av nødanrop som §§ 4-4 a og 4-4 b. Etter forslagene skal anrop til nødmeldingstjeneste være gratis for sluttbrukerne og ikke kreve bruk av noen former for betalingsmidler fra noen type telefoner. Dette skal gjelde uavhengig av hvor og hvordan tilknytningen til telenettet er. Anrop til nødmeldingstjenesten skal ikke kunne begrenses selv om bruk av telefonen for øvrig er underlagt tilgangsbegrensning. Når det gjelder geografisk lokalisering av nødanrop foreslås i ny § 4-4 b krav om at tilbyder av offentlig telefontjeneste og eier av privat telenett skal sikre at telefonnummer og nødvendige opplysninger for lokalisering av nødanrop følger alle anrop til nødetatene. Se nærmere om dette i merknad til § 4-4 b.

Videre foreslås det et krav om at numrene til nødetatene skal være oppslått ved teleterminaler. Kravet foreslås utformet slik at plikten bare knyttes til allment tilgjengelig teleterminal for telefontjeneste. Dette er spesielt viktig fordi nødetatene i dag har tre ulike nummer.

5.4.2 Høringsinstansenes merknader

Telenormener tilbydernes plikt til å tilby nødmeldingstjeneste bør nedfelles i loven, og ikke bare i forskrift om offentlig telenett og offentlig teletjeneste og videre at det i loven på samme måte som i forskriften bør inntas et forbehold om at opprinnelsesmarkering skal være teleteknisk mulig.

NHO peker på at bestemmelsen gir en nødvendig presisering av den regulering på området som har vært gjeldende til nå. Det bør være selvsagt at anrop til nødmeldingstjenester skal kunne foretas fra alle typer telefonutstyr uten at det kreves betaling og legger vekt på viktigheten av sikker geografisk lokalisering uansett hvilken teknologi som ligger til grunn. *Forbrukerrådet* støtter at anrop til nødetatene skal være gratis.

NORTIB fremhever at intensjonen i § 4-4 b er god, men konsekvensene for praktisk implementering er uoversiktlige, f.eks. for interntelefoner bak en hussentral eller IP-telefoni i et datanett. Post- og teletilsynet er enig i at dette kan være et problem i visse tilfeller og arbeider med praktiske løsninger. Iht. § 4-6 er det adgang til å gi forskrifter.

5.4.3 Departementets vurderinger

Departementet viser til at offentlignettforskriften § 2-8 er en utdyping av loven. Den delen av kravet i forskriften § 2-8 som bør gjelde generelt er foreslått tatt inn i loven i stedet for i forskrift fordi den retter seg mot både offentlig og privat telenett. Departementet viser videre til at det i § 4-6 er tatt inn hjemmel for ved forskrift å gjøre unntak fra kravet om opprinnelsesmarkering. Slik departementet ser det vil det blant annet være aktuelt å anvende unntaksbestemmelsen der det måtte være teleteknisk umulig og der det vil være uforholdsmessig vanskelig og/eller kostbart å gjennomføre opprinnelsesmarkering (eller geografisk lokalisering). Dette vil for eksempel gjelde NMT 450-nettet.

5.5 Håndhevingstiltak (§ 7-4)

5.5.1 Om forslagene

Slik bestemmelsen i dag er formulert, gir § 7-4 første ledd hjemmel til å pålegge at virksomheten skal opphøre dersom kravene fastsatt i eller i medhold av loven ikke oppfylles. Det foreslås en mindre endring i § 7-4 første ledd for å klargjøre hva påbud fra telemyndigheten ved ulovlig virksomhet kan gå ut på. Pålegg om opphør må rettes mot det ulovlige forholdet, ikke mot virksomheten som sådan.

Utvidet virkeområde for loven, jf. forslag om endring av § 1-1, vil måtte følges opp av en særlig hjemmel i kap. 7 for å gripe inn. Det foreslås derfor et nytt annet ledd i § 7-4. Telemyndigheten foreslås her gitt en særskilt hjemmel for å gripe inn overfor utilsiktet utstråling fra annet enn telekommunikasjon med pålegg om retting og endring m.v.

5.5.2 Høringsinstansenes merknader

Telenor påpeker i forhold til forslaget om nytt annet ledd at det bør presiseres at telemyndigheten skal ha hjemmel for å gripe inn overfor all utsiktet stråling

som forstyrrer radio- og telekommunikasjon, og foreslår at dette skal fremgå uttrykkelig av bestemmelsen.

5.5.3 Departementets vurderinger

Bestemmelsen som foreslås inntatt som nytt annet ledd er en nødvendig hjemmel for å gi telemyndigheten adgang til å gripe inn for å sikre lovens formål og Post- og teletilsynets utvidede ansvar på EMC-området.

Etter departementets syn gir bestemmelsen hjemmel for å gripe inn mot alle former for utilsiktet stråling som forstyrrer. For å klargjøre dette ytterligere, endres utkastet i tråd med Telenors merknad.

5.6 Taushetsplikt (§ 9-3 og ny § 9-4)

5.6.1 Om forslagene

Gjeldende § 9-3 har bestemmelser om taushetsplikt, hvoretter tilbyder av tilgang til telenett eller teletjenester og teleinstallatør plikter å bevare taushet om innholdet av telekommunikasjon og andres bruk av denne, herunder opplysninger om tekniske innretninger og fremgangsmåter.

Med gjeldende ordlyd er ikke radio- og kabel-TV-installatører uttrykkelig underlagt taushetsplikt. Taushetsplikten som følger av bestemmelsen bør gjelde alle installatører av nett som kan nyttes for telekommunikasjon og som det er gitt regler for med hjemmel i teleloven. Det er ønskelig at dette fremgår uttrykkelig ved bruk av fellesbetegnelsen installatør.

Det bør videre fremgå klart av bestemmelsen at taushetsplikten også gjelder teknisk kontrollorgan så langt organets virksomhet er regulert av teleloven.

Begrepet «abonnent» foreslås i tråd med øvrige forslag til endringer, tatt ut av loven, jf. ovenfor pkt. 2.3. «Abonnents navn» foreslås erstattet med «registrert navn». Dersom den som har inngått kontrakt med tilbyder og er regningsbetaler, ikke samtidig også er den bruken er registrert på og som disponerer telefonen, gjelder unntaket fra taushetsplikten begge. Plikten etter ny § 4-4 b går foran plikten etter § 9-3. Det er for øvrig ikke ment å gjøre endringer i forståelsen av bestemmelsen i forhold til gjeldende rett.

Det foreslås videre en ny bestemmelse, § 9-4, om rett til å utlevere opplysninger til annen stats telemyndighet uten hinder av lovbestemt taushetsplikt.

Telesektoren er fortsatt i sterk vekst som følge av den teknologiske utvikling og liberalisering med opphevelse av monopolet på tilbud av nett og tjenester. Veksten er forventet å øke i årene som kommer. Videre gjennomgår sektoren en sterk omstrukturering over hele Europa. Aktørene i markedet vokser gjennom øket omsetning og ved oppkjøp av andre virksomheter eller ved fusjon. Dette gjør sektoren stadig mer internasjonal.

Telemyndigheten har etter lov 27. november 1992 nr. 110 Om konkurranseregler i EØS-avtalen mv. rett og plikt til å utlevere taushetsbelagte opplysninger til EFTAs overvåkingsorgan, EFTA-domstolen og rett til å utlevere slike opplysninger til EU-kommisjonen og EF-domstolen.

For å kunne ivareta tilsynet med teleloven og plikter og rettigheter fastsatt med hjemmel i teleloven, har telemyndigheten et ytterligere behov for å kunne utlevere opplysninger til andre utover EØS- og EU-organene.

Formålet i teleloven er blant annet å fremme «effektiv bruk av ressursene gjennom virksom konkurranse», jf. § 1-3 a. Dette formål er i det vesentlige det samme som formålet i konkurranseloven § 1-1, og telemyndigheten har rollen som konkurransemyndighet i telesektoren.

For å kunne føre tilsyn med at regelverket etterleves, vil det i større grad fremover være aktuelt for norsk telemyndighet å samarbeide med telemyndigheter i andre land. Det vil blant annet være aktuelt å kunne utveksle taushetsbelagte opplysninger med andre telemyndigheter.

Konkurransemyndigheten har på sitt område et tilsvarende behov. Det ble derfor ved lov 05.05.2000 nr. 35 jf. Ot.prp. nr. 97 (1998-99) Om endringer i konkurranseloven inntatt en ny hjemmel i § 1-8, som vil gi Konkurransetilsynet adgang til å utveksle taushetsbelagte opplysninger med andre lands konkurransemyndigheter.

5.6.2 Høringsinstansenes merknader

Forbrukerrådet fremhever at det må presiseres nærmere i hvilke tilfeller slik informasjonsutveksling kan være aktuelt, slik at taushetspliktsbestemmelsen i minst mulig grad uthules. Rådet ber om at dette vurderes inntatt i selve lovteksten, men særlig forarbeidene må inneholde en nærmere utdyping av dette.

5.6.3 Departementets vurderinger

Telemyndigheten har behov for en tilsvarende hjemmel i teleloven som konkurransemyndighetene nå har i konkurranseloven § 1-8. Begrunnelsen for den nye bestemmelsen vil i hovedsak være sammenfallende med begrunnelsen for fremlegget i Ot.prp. nr. 97 (1998-99) Om endringer i konkurranseloven. Bestemmelsene har ikke identisk ordlyd, men telelovens bestemmelse er materielt lik konkurranseloven § 1-8 etter endringen ved lov 05.05.2000 nr. 35.

Bestemmelsen er forutsetningen for at avtaler om informasjonsutveksling som Norge inngår med andre stater, skal kunne oppfylles. Med dette vil de internrettslige skranker telemyndigheten har for å utveksle informasjon med telemyndighet i annen stat fjernes. En slik avtale vil definere hvem som anses å være telemyndighet og hva som anses å være teleregulering i de stater som er part i avtalen. Bestemmelsen er utformet slik at den vil hindre at opplysninger norsk telemyndighet utleverer til andre lands telemyndigheter, kan gis videre til andre uten samtykke fra norsk telemyndighet.

Formålet med utveksling av informasjon må være å fremme hensynet til en effektiv håndheving av telelovgivningen. Fordi telesektoren er i stadig utvikling, er det i det enkelte tilfellet viktig å klargjøre at parter i avtalen om informasjonsutveksling har samme forståelse som Norge av hva som anses å ligge under telereguleringen før informasjonsutveksling skjer.

Departementet viser for øvrig til at det foreslås en forskriftshjemmel i § 9-4 siste ledd som vil kunne ivareta de hensyn *Forbrukerrådet* fremhever betydningen av.

5.7 Gebyr (§ 10-1)

5.7.1 Om forslaget

Tvangsfullbyrdelsesloven § 7-2 e slår fast at krav om betaling av gebyr vil være tvangsgrunnlag for utlegg kun dersom det følger av særskilt lovbestemmelse. Gebyr fastsatt med hjemmel i teleloven bør være tvangsgrunnlag for utlegg for å effektivisere det offentlige, i dette tilfellet Post- og teletilsynets, arbeid med å inndrive kravene. Det foreslås derfor inntatt en uttrykkelig bestemmelse i § 10-1 annet ledd om at vedtak om gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

5.7.2 Høringsinstansenes merknader

Ingen av høringsinstansene har hatt merknader til forslaget.

5.8 Ekspropriasjon (10-2)

5.8.1 Om forslagene

Paragraf 10-2 gir regler om eiendomsinngrep. I tillegg gjelder lov 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning av fast eiendom også på telekommunikasjonsområdet, jf. § 2 nr. 9. Paragraf 10-2 første ledd bestemmer at tilbyder av offentlig telenett eller teletjeneste som Kongen utpeker kan gis rett til selv å treffe vedtak om anbringelse mot vederlag av telenett og utstyr for telekommunikasjon. Det dreier seg egentlig om en hjemmel til å foreta delegasjon av forvaltningsmyndighet. Samferdselsdepartementet har utpekt de konsesjonerte tilbyderne som nå har dekningsforpliktelser på fastnettet (Telenor) og mobilnettene (Telenor og NetCom, Tele 2 og Broadband Mobile) etter § 10-2 første ledd. Utover dette må tilbyderne søke Samferdselsdepartementet om ekspropriasjonstillatelse etter § 10-2 annet ledd flg, eventuelt etter bestemmelsene i oreigningsloven. Fra flere hold, blant annet fra kabel-TV-hold, er det imidlertid reist spørsmål om regelen innebærer en urimelig diskriminering av tilbydere uten dekningsforpliktelser. Spørsmålet har blant annet vært innbrakt for EFTAs overvåkningsorgan ESA, uten at overvåkningsorganet så langt har forfulgt saken på formell måte (Letter of Formal Notice). Det kan også i denne forbindelsen vises til NOU 1999:26 Konvergens: Sammensmeltning av tele-, data- og mediesektorene, der utvalgets flertall har anbefalt at denne særskilte retten bør bortfalle. Spørsmålet er også omtalt i St.meld. nr. 24 (1999-2000) Om tilgang til mobilnett og om innføring av tredje generasjons system for mobilkommunikasjon, pkt. 3.3.4.1. På dette grunnlag foreslår Samferdselsdepartementet § 10-2 første ledd opphevet.

Etter oreigningsloven § 2 nr. 9 vil ekspropriasjon til teleformål normalt skje ved lensmannsskjønn, jf. oreigningsloven § 17. Etter gjeldende telelov § 10-2 fjerde ledd skal ekspropriasjon skje ved rettslig skjønn, jf. hovedregelen i oreigningsloven § 5 første ledd. Ekspropriasjon etter oreigningsloven vil normalt være et større inngrep enn etter teleloven. Her bør det således skje en samordning, slik at skjønnsforretningen blir lik uavhengig av hvilken hjemmel som benyttes. Det foreslås således inntatt en ny bestemmelse i nytt tredje ledd om at skjønnet skal avholdes som lensmannsskjønn. Men for å sikre at en skjønnsforretning etter en konkret vurdering der det foreligger grunn for det skal kunne avholdes som rettslig skjønn, foreslås det i samme

ledd at Kongen gis myndighet til å gjøre unntak i den enkelte sak. Dette svarer med regelen i oreigningsloven § 17.

5.8.2 Høringsinstansenes merknader

Forbrukerrådet finner det naturlig at fremføringsretten oppheves. Det forutsetter imidlertid at Telenors konsesjonspålagte oppgaver blir hensyntatt ved ekspropriasjonssøknader. *UPC* mener at forslaget ikke er tilstrekkelig til å løse problemene tilbyderne har med å sikre fremføring av telenett og opprettholdelse av nettet. *Telenor* er uenig i å fjerne § 10-2 første ledd. Den særskilte retten har vært begrunnet i en bestemt leveringsplikt og derfor et nyttig virkemiddel hvor det har vært motstand mot å etablere anlegg. Fjerning av bestemmelsen vil medføre en tungvint og forsinkende prosess. *NetCom* ønsker ikke at den særskilte fremføringsretten etter § 10-2 første ledd oppheves. Skjer dette må et annet rettslig institutt komme til erstatning.

5.8.3 Departementets vurderinger

Departementet mener at svaret på spørsmålet om § 10-2 første ledd bør oppheves eller ikke først og fremst vil bero på en avveining mellom hensynet til ikke-diskriminering og like konkurransevilkår på den ene side og mulighetene for en tilbyder til å oppfylle pålagte dekningsforpliktelser på den annen side. Som følge av den teknologiske utviklingen vil det for øvrig være stadig vanskeligere å hindre at infrastruktur som eventuelt anlegges med hjemmel i § 10-2 første ledd benyttes eller tilrettelegges for senere å bli benyttet også til tjenester som går utover det som omfattes av pålagte dekningsforpliktelser. Særlig vil dette kunne være tilfelle i fastnettet. Departementet mener at dette trekker i retning av at bestemmelsen bør oppheves. Bestemmelsen er for øvrig etter departementets vurdering av mer prosessuell enn materiell natur, og departementet viser til at § 10-2 annet ledd flg. gir hjemmel for ekspropriasjon som kan nyttes for tilbydere med dekningsforpliktelser, jf. også oreigningsloven § 2 nr. 9. Det vil være naturlig å legge stor vekt på om det foreligger dekningsforpliktelser ved behandling av søknader om ekspropriasjon med hjemmel i teleloven § 10-2 flg. og oreigningsloven § 2 nr. 9. Departementet har etter dette kommet til at i § 10-2 første ledd vil kunne virke konkurransevridende i forhold til tilbydere som ikke kvalifiserer til utpeking som nevnt og bestemmelsen bør følgelig oppheves. Etter det departementet kjenner til, har de utpekte bare i få tilfeller, om noen, nyttet hjemmelen i tiden etter telelovens ikrafttredelse 1. januar 1996. Dette tyder på at det ikke er særlig behov for bestemmelsen i sin nåværende form.

Gjeldende teleregulering er, i tillegg til å gi bestemmelser om ekspropriasjon, innrettet mot å gi nye tilbydere rett til samtrafikk og til samlokalisering, jf. f.eks. teleloven §§ 1-3 e og 3-4 k og forskrift 05.12.1997 nr. 1259 om offentlig telenett og offentlig teletjeneste §§ 4-2, 4-3 og 4-7. Fremføringsveiene (kanalanlegg, tunneler og rør for kabler, master og plattformer for radioantennener m.v.) utgjør en stor kostnadskomponent ved anlegg av ny teleinfrastruktur. Det vil være ressursbesparende og gi store driftsfordeler dersom man i større grad enn i dag kan sikre nye tilbydere av infrastruktur tilgang til eksisterende ressurser for fremføring og få til en bedre koordinering ved nybyggingsaktivitet. Dette reiser imidlertid mange problemstillinger. I henhold til regjeringens handlingsplan for bredbånd, tiltak 5.1.5, skal forutsetningene for

å få til felles utnyttelse av eksisterende og nye fremføringsveier for telenett utredes nærmere. Departementet har for dette formål nedsatt en bredt sammensatt arbeidsgruppe med representanter for berørte offentlige myndigheter og markedsaktørene. Hovedspørsmålet arbeidsgruppen skal utrede er rettslige og praktiske forutsetninger for å få til felles fremføring. Utredningen forutsettes gjennomført i første halvdel av 2001 og vil bli fulgt opp på egnet måte, eventuelt som et ledd i det regelverksarbeide som departementet har igangsatt, jf. pkt. 1.2.

6 Post- og teletilsynet som meglingsmyndighet

Post- og teletilsynet skal etter forskrift 5. desember 1997 nr. 1259 § 4-8 bistå i forhandlinger mellom tilbydere av tilgang til offentlig telenett og offentlig tele-tjeneste. Plikten til å megle gjelder ved forhandlinger om spørsmål omhandlet i forskriften §§ 4-2 og 4-3 (samtrafikk), § 4-5 (avtale om spesiell nettilknytning), § 4-6 (avtale om bruk av annen tilbyders offentlige mobilkommunikasjonsnett) og § 4-7 (avtale om samlokalisering). Post- og teletilsynets behandling av en anmodning om megling kan få flere utfall. For det første kan tilsynet fatte en beslutning om å avslå anmodningen (§ 4-7). For det andre kan tilsynets medvirkning føre til at en avtale frivillig blir inngått eller endret (§ 4-8). For det tredje kan tilsynet gi pålegg om at avtale skal inngås mellom partene på de vilkår tilsynet setter dersom megling avsluttes uten at avtale kommer i stand (§ 4-9). Post- og teletilsynets oppgave som meglingsmyndighet vil være utøvelse av forvaltningsmyndighet slik dette er definert i forvaltningsloven § 1 og offentlighetsloven § 1. Tilsynet vil derfor også som meglingsmyndighet i utgangspunktet være underlagt bestemmelser om innsyn og offentlighet i forvaltningen.

Meglingssakene representerer et avgrenset saksfelt innenfor Post- og teletilsynets kompetanseområde. Det vil derfor klart fremgå når en sak åpnes som en meglingssak. Det samme vil være tilfelle når meglingssaken avsluttes, før tilsynet går over i en fase med utøvelse av ordinær forvaltningsvirksomhet og fatter vedtak med klagerett etter forvaltningsrettslige bestemmelser.

En adgang til å unnta dokumenter fra offentlighet vil derfor kun komme til anvendelse i den klart avgrensede meglingsfasen av saksbehandlingen.

Megling innebærer at tilsynet vil få kjennskap til opplysninger om avtaleforhold og forretningsrelasjoner mellom to private parter. Skal megling kunne utføres på en hensiktsmessig måte i tråd med intensjonen i teleloven og forskriften, må partene blant annet ha tillit til at opplysninger som legges frem, f.eks. om forretningsstrategier og bedriftshemmeligheter, ikke blir kjent for andre aktører i markedet. Partene kan ha en beskyttelsesverdig interesse i at det ikke en gang blir kjent at det megles mellom to parter fordi det kan gi markedet informasjon om den ene eller begge aktørenes markedsstrategi.

Det er følgelig et stort behov for å unnta dokumentene i meglingssaker fra offentlighet. Det vil ikke være tilstrekkelig å unnta enkeltdokumenter fra offentlighet med hjemmel i offentlighetsloven §§ 5, 5 a og 6. Det vil være tidkrevende og en lite hensiktsmessig fremgangsmåte i saker der et stort antall dokumenter vil måtte unntas, også fordi det ofte vil være ønskelig å kunne unnta saken som sådan fra offentlighet.

Post- og teletilsynet har i behandling av meglingssaker lagt til grunn at forskrift 14. februar 1986 nr. 0351 del V pkt. nr. 9, fastsatt med hjemmel i offentlighetsloven § 11 annet ledd gir tilsynet hjemmel for å unnta meglingssaker tilsynet behandler fra offentlighet. Bestemmelsen lyder:

«I medhold av offentlighetsloven § 11 annet ledd gis forskrift om at følgende kan unntas fra offentlighet:

9. Dokumenter som gjelder offentlige meglingsmyndigheters behandling av meglingsaker.»

Bestemmelsen ble fastsatt før forskrift om offentlig telenett og offentlig teletjeneste § 4-8, og synes først og fremst begrunnet i behovet for å unnta dokumenter fra offentlighet ved megling ved tariffforhandlinger mellom partene i arbeidslivet. I forarbeidene ble det blant annet vist til at offentlighetsloven passet dårlig på meglingssituasjonen. Det ble videre pekt på som en forutsetning fra partenes side, at meglingssituasjonen skulle være unntatt fra offentlighet og at partene selv ville ha muligheten til å praktisere offentlighet hvis det var ønskelig. Den samfunnsmessige betydningen av meglingen ble også fremholdt.

Det er vurdert å foreslå en særskilt hjemmel i teleloven for å unnta meglingssaker. Offentlighetsloven med forskrift antas imidlertid å gi tilstrekkelig hjemmel for Post- og teletilsynet på dette området. Hensynene bak del V pkt. nr. 9 begrunner på tilsvarende måte behovet for å unnta meglingssaker etter teleloven fra offentlighet. Selv om bestemmelsen opprinnelig er utformet for å ivareta behov ved tariffmeglinger, er den utformet så generelt at ordlyden klart dekker også meglingssaker etter forskrift om offentlig telenett og offentlig teletjeneste. Departementet viser til at ingen av høringsinstansene har hatt merknader og legger etter dette til grunn at den praksis Post- og teletilsynet har fulgt siden forskriften ble fastsatt i 1997 og som er akseptert av partene og som det ikke er reist innvendinger mot fra media eller andre, kan videreføres med hjemmel i offentlighetsloven som det her er redegjort for.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser

Som pekt på i pkt. 1.1 fører den hurtige utviklingen og kraftige dynamikken innen telesektoren til behov for så vel endringer og tilføyelser som klargjøring av definisjoner og begreper i loven. Blant annet foreslås lovens saklige virkeområde (§1-1) endret slik at blant annet Post- og teletilsynets utvidete virksomhet på EMC-området dekkes. Det vises til at oppgavene tillagt den tidligere Radiostøykontrollen etter overføringen fra Telenor fra 01.06.1999 er utført som en integrert del av Post- og teletilsynets øvrige tilsynsarbeid. Forslagene om endringer i bestemmelsene om lovens saklige virkeområde (§ 1-1) og tilhørende ny inngrepshjemmel i § 7-4 annet ledd fører således i seg selv ikke til økonomiske eller administrative konsekvenser. Forslagene om endringer i bestemmelsene om radio- og teleterminalutstyr, jf. pkt. 3.1, har sin bakgrunn i EØS-direktiv 1999/5/EF som er gjennomført i norsk rett ved forskrift 20.06.2000 nr. 628 om EØS-krav til radio- og teleterminalutstyr. Formålet med forskriften er å bidra til en enhetlig regulering og å sikre fri vareflyt og lette omsetning av utstyr som nevnt innen EØS. Omleggingen innebærer blant annet at ordningen med typegodkjenning av utstyr som omfattes av direktivets virkeområde bortfaller. Dette må antas å lette byrdene for aktørene i markedet. Post- og teletilsynet vil fremover stå overfor en viss omlegging av sin virksomhet på terminalområdet fra forhåndskontroll til markedsovervåking av teknisk og konkurransemessig karakter. Samlet sett vil forslagene i proposisjonen etter departementets syn i seg selv ikke medføre økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning for det offentlige eller markedsaktørene.

8 Merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget

Til kapittel 1

Til § 1-1

Endringen i paragrafen innebærer at virkeområdet for loven utvides til også å omfatte all utilsiktet utstråling ut fra behovet for å effektivisere telemyndighetens frekvensforvaltning og bruken av samfunnets frekvensressurser. Det gjelder i dag ingen begrensning i lovens virkeområde i forhold til utilsiktet utstråling fra telekommunikasjon (herunder radiokommunikasjon), og endringen av ordlyden i bestemmelsen innebærer ingen endring av gjeldende rett på dette punkt. Utvidelsen av virkeområdet til å gjelde all annen utilsiktet utstråling er likevel begrenset til bare å omfatte utstråling som kan forstyrre radio- og telekommunikasjon, fordi annet utstyr og andre aktiviteter vil være regulert gjennom annen lovgivning. Det innebærer at også utilsiktet utstråling som forstyrrer kringkastingsmottaking skal omfattes. Bestemmelsen fastslår at også forvaltningen av frekvenser er omfattet av loven. Dette gjelder både frekvenser brukt i radiokommunikasjon (i fritt rom) og frekvensbruk i kabler brukt som overføringsmedium. Liberaliseringen av telemarkedet fra 01.01.1998 har ført til et økende antall tilbydere. Det er nødvendig å regulere frekvensbruken også i kabler for å oppnå best mulig kvalitet og valgfrihet for forbrukerne.

For å få til en effektiv forvaltning bør endringen i § 1-1 følges opp med en inngrepskjemmel i kap. 7. Det vises til § 7-4 nytt annet ledd.

Til § 1-3

Paragraf 1-3 fastlegger lovens formål. Det foreslås at «tilgang til åpne telenett og teletjenester» i bokstav d erstattes med «tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste». Betegnelsen «åpen» nyttes også i §§ 2-3, 8-1, 8-2, og 9-2.

Betegnelsen «åpen» angir ikke noe eget materielt innhold. Det vises til merknadene til § 2-3 med begrunnelse for at begrepet «åpen» bør fjernes fra bestemmelsen. Begrunnelsen får virkning også i forhold til bruk av begrepet i bokstav d.

I samsvar med dette gjøres det tilsvarende endringer i §§ 8-1, 8-2 og 9-2. Det vises til merknadene til disse.

Til § 1-4

Det er i gjeldende lov § 1-4 gitt bestemmelser om grunnleggende krav. Bestemmelsen angir hvilke hensyn som skal ivaretas ved regulering av tekniske forhold. Tillatelser og andre tildelinger kan nektes eller tilbakekalles når det følger av hensynet til grunnleggende krav. Tilsyn og kontroll skal sikre ivaretagelse av de grunnleggende kravene. Paragraf 1-4 første ledd e og f bygger på en oversettelse av krav slik de er uttrykt i direktiv 1991/263/EØF. Begrepsbruken både i europeisk og norsk sammenheng har utviklet seg betydelig siden disse punktene ble formulert. Det er uklart hva kravene egentlig inne-

bærer og det vanskeliggjør håndhevingen. Flere direktiv om krav til nett og tjenester, de såkalte ONP-direktiv som er fastsatt etter direktiv 1991/263/EØF, stiller imidlertid sammenlignbare grunnleggende krav. Krav til nett er i realiteten nedfelt i bokstav a til d. Det er imidlertid ønskelig å få klargjort de grunnleggende krav for tjenester i loven. Det er derfor foreslått å erstatte formuleringene i gjeldende bokstav e og f med et krav til samvirke mellom tjenester. Kravet sikter med formuleringen «når det er berettiget» til tjenester som er underlagt særlige forpliktelser.

Det kan for radio- og teleterminalutstyr stilles en rekke tilleggskrav dersom EU-kommisjonen beslutter det. På denne bakgrunn er det foreslått enkelte endringer i § 1-4 annet ledd for å sikre hjemmel for å stille slike tilleggskrav.

Hjemmelen for å gi forskrifter for å sikre grunnleggende krav følger nå av § 6-2. Hjemmelen foreslås i stedet innarbeidet i § 1-4 annet ledd som foreslås omarbeidet for ikke å gjøre bestemmelsen unødig tung. Det er videre grunn til å presisere at dersom telemyndigheten skal fastsette ytterligere grunnleggende krav, skal dette gjøres ved forskrift. Tilbørlig kunngjøring er påkrevet dersom de grunnleggende krav skal utvides. Disse formkravene er ikke godt nok presisert i gjeldende bestemmelse.

Til § 1-6

Begrepet «bruker» er nå benyttet som en samlebetegnelse for sluttbruker og andre brukere som i neste omgang selv er tilbydere. Begrepet «tilbyder» dekker alle typer tilbydere, det vil si både tilbydere som selger til andre tilbydere, ofte omtalt som videreselgere, og tilbydere som selger til sluttbrukere. Det er behov for å videreføre begrepet «sluttbruker». Begrepet foreslås derfor definert i bokstav b. Det endrer ikke forholdet om det kreves vederlag for utlånet.

Forslaget til endring i definisjonen av telenett i bokstav c sikter på å klargjøre at nett kan realiseres ved hjelp av trådforbindelser eller elektromagnetiske bølger med utstyr i nettet. Begrepet elektromagnetiske bølger dekker all overføring av signaler i fritt rom, og dette begrepet bør nyttes fremfor en oppregning av ulike elektromagnetiske bølger. Endringene i definisjonen foreslås videre gjort for å forebygge uklarheter om hvilke elementer som inngår i et nett. Begrepet omfatter alle typer telenett som offentlige nett, private nett og kabel-TV-nett. Dette innebærer at når ulike transportnett nyttes for levering av teletjenester som reguleres av lovens kap. 2 og 3, vil reglene i disse kapitlene få anvendelse for nettet, tilbudet og tilbyderen. Begrepet «teleutstyr» har hittil vært nyttet som en fellesbetegnelse på radioutstyr, teleterminalutstyr og annet utstyr som kan nyttes til telekommunikasjon. Krav som stilles til utstyr gjelder enten radioutstyr, teleterminalutstyr eller begge deler. Det er ikke stilt særskilte utstyrskrav til annet utstyr for telekommunikasjon. Det er derfor påkrevet å definere disse to begrepene, jf. § 1-6 g, h og j. Begrepet «teleutstyr» blir ofte feilaktig oppfattet som synonymt med teleterminalutstyr, og en videreføring av begrepet teleutstyr i tillegg til å innføre teleterminalutstyr vil være uheldig. Med «grensesnitt» menes punkt for fysisk tilkøpling av utstyr til nettet eller radioforbindelse mellom radioutstyr med tilhørende tekniske data i offentlig telenett. Begrepet er også brukt i § 3-4 n.

Heller ikke der loven behandler utstyr for telekommunikasjon i sin alminnelighet, har begrepet teleutstyr en selvstendig betydning. Begrepet «teleutstyr» kan med den nye reguleringen derfor tas ut av loven. Når loven behandler utstyr for telekommunikasjon i sin alminnelighet, er dette ment i vid betydning. Når det er foreslått å bruke begrepet «utstyr for telekommunikasjon,» er det ment at uttrykket skal omfatte utstyr som inngår i offentlige og private nett. Der det passer skal også utstyr for signalformidling i vid forstand og annet enn rent teknisk utstyr, som stolper o.l. omfattes. Utstyrsdefinisjonene skal fortsatt dekke programvare. I definisjonen av teleutstyr var programvare uttrykkelig nevnt. Det er ikke ment å gjøre noen endring i definisjonen av radio- og teleterminalutstyr på dette punkt, men det anses unødvendig å nevne programvare direkte. Definisjonen av radiovirksomhet foreslås opphevet og erstattet av en selvstendig definisjon av radioutstyr i bokstav h. Det er ikke nødvendig å definere radiovirksomhet. Begrepet nyttes bare i teleloven i overskriften til kap. 5 og i §§ 5-1 og 7-5 første ledd. Begrepet foreslås tatt ut av loven, se nærmere om dette i pkt. 3. Angivelsen av lovens virkeområde i § 1-1, definisjonen av telekommunikasjon og øvrige definisjoner i § 1-6 er tilstrekkelig for det aktuelle reguleringsbehov. Endringen i bokstav j og k følger av at utstyrsdefinisjonene foreslås endret.

Til kapittel 2

Til § 2-1

I tredje ledd foreslås begrepet « tildeles» erstattet med «gis tillatelse til bruk av». Flere ulike uttrykk for tillatelse nyttes i loven uten at det gjenspeiler et ulikt materielt innhold. Det er ønskelig å sikre en mest mulig ensartet språkbruk, og begrepet «tillatelse» anses mest dekkende. Tildeling kan gi inntrykk av at man gjennom tillatelsen som gis, får eiendomsrett til det som tildeles, i § 2-1 tredje ledd frekvenser. En tildeling etter tredje ledd innebærer bare en bruksrett på gitte vilkår og bør derfor betegnes «tillatelse».

Etter Samferdselsdepartementets vurdering er det behov for å klargjøre hjemmelsgrunnlaget for å kunne tildele tillatelser etter teleloven ved auksjon. Det vises til pkt. 5.1.1. Det foreslås derfor å innta en generell forskriftshjemmel i tredje ledd som gir telemyndigheten adgang til å fastsette nærmere bestemmelser om tildelingsmåte for konsesjoner som kan avvike fra den alminnelige behandlingsmåten i forvaltningssaker etter forvaltningsloven. Det anses ikke hensiktsmessig å angi i loven hvilke bestemmelser i forvaltningsloven det kan være aktuelt å fravike. Dette må nærmere vurderes i forbindelse med utarbeidelse av en eventuell forskrift og vil f.eks. kunne være bestemmelser om forhåndsvarsling (§ 16) og bestemmelser i kap. VI om klage og omgjøring. Med mindre telemyndigheten ved forskrift har gitt egne bestemmelser om konsesjonstildelingen, vil forvaltningslovens saksbehandlingsregler gjelde også for tildeling av tillatelser etter loven ved auksjon.

Til § 2-2

I bokstav f foreslås «abonnementsvilkår» endret til «leveringsvilkår». Teleloven bruker ulike begrep knyttet til vilkår som settes av tilbyder, uten at det kan påvises regulatorisk behov for å skille. Det vil være klargjørende om teleloven,

så langt loven fastsetter rammer for tilbyderes frihet til å fastsette leveringsvilkår, bare nytter dette begrepet. For å klargjøre at det både i § 2-2 og § 2-3 er tilbyderes leveringsvilkår som søkes regulert, foreslås endring til «leveringsvilkår» også i § 2-3 (i stedet for «forretningsvilkår»).

Til § 2-3

Paragraf 2-3 om åpen tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste gir regler om at tilbyder med sterk markedsstilling for vedkommende nett og tjeneste skal tilby denne tjenesten uten å diskriminere noen, og bygge på saklige kriterier og være lett tilgjengelig for allmennheten.

Begrepet «åpne telenett og teletjenester» er et innarbeidet begrep som opprinnelig stammer fra EUs regelverk om Open Network Provisions (ONP). Paragraf 2-3 fastsetter prinsippet nedfelt i ulike direktiv om at aktører med sterk markedsstilling plikter å gi allmennheten tilgang til nett, overføringskapasitet og telefontjeneste. Begrepet har i enkelte tilfeller skapt noe uklarhet, idet det har vært reist spørsmål om hva begrepet «åpen» innebærer i denne sammenheng.

Hovedregelen om at aktører med sterk markedsstilling skal gi allmennheten tilgang bør derfor fremgå klart og fastslås som et utgangspunkt. Det er videre viktig at det fremstår som klart hvordan denne tilgangen skal gis, dvs. at vilkårene for tilgang ikke skal diskriminere noen, og være saklige og lett tilgjengelige. For å få dette klarere frem foreslås enkelte formuleringsmessige endringer i bestemmelsens første ledd. Disse kravene omtales ofte som ONP-krav. Begrepet «åpne telenett og teletjenester» har tidligere vært nyttet i forskrift, jf. f.eks. tidligere gjeldende forskrift 04.12.1992 om åpne telenett og teletjenester. Denne forskriften ble opphevet av midlertidig forskrift 12.05.1997 om konsesjonspiktig telenett og -tjenester som igjen ble opphevet ved forskrift 05.12.1997 om offentlig telenett og offentlig teletjeneste. Sistnevnte forskrift er senere endret flere ganger, sist ved Samferdselsdepartementets vedtak 06.02.2001, og viderefører de ONP-kravene som nå gjelder.

Betegnelsen «åpen» tilfører ikke bestemmelsen noe eget materielt innhold, så lenge det fremgår at det er plikt til å gi tilgang, samt hvilke vilkår som skal gjelde for dette. Det foreslås derfor at begrepet «åpen» erstattes med «offentlig» (telenett og teletjeneste) i tittelen og i bestemmelsens annet ledd slik at det fokuseres tydeligere på bestemmelsens materielle innhold.

I § 2-3 første ledd benyttes uttrykket «virksomhet med sterk markedsstilling». I regelverket for øvrig benyttes hovedsakelig begrepet «tilbyder» i denne sammenheng, jf. f.eks. § 8-1 første ledd. For å sikre en enhetlig språkbruk og unngå tvil om rekkevidden av en avvikende uttrykksform, foreslås derfor begrepet «virksomhet» erstatte med «tilbyder».

Paragraf 2-3 første ledd siste punktum inneholder begrepet «forretningsvilkår». Disse skal være bygget på saklige kriterier og være lett tilgjengelige for allmennheten. Begrepet kan tenkes å omfatte forretningsvilkår som ikke gjelder tilgangen til telenett og teletjeneste som sådan, og derfor ikke er gjenstand for regulering i teleloven. Det foreslås derfor erstattet med begrepet «leveringsvilkår», som anses mer dekkende og derfor bør benyttes her som øvrige steder i loven, jf. merknad til § 2-2, for å skape bedre overensstemmelse med øvrig språkbruk i loven.

*Til kapittel 3**Til § 3-2*

Lovens kap. 3 gir regler om registreringsplikt og generelle bestemmelser for telenett og teletjenester mv. I § 3-2 gis det regler om tildeling av ulike nummer og bruk av nummerplaner. I gjeldende lovtekst benyttes begrepet «tildele» nummer, nummerserier osv. Begrepet «tildele/tildeling» bør erstattes med «tillatelse», slik at begrepsbruken blir ensartet. Bestemmelsen gir regler om tillatelse til bruk, og dette gjøres tydelig ved den endringen som foreslås. Det er også viktig å merke seg at bestemmelsen omfatter domenenavn og annen adressering på Internett.

Til § 3-3

I § 3-3 gis det regler om standarder og samvirke, og telemyndighetene kan pålegge leverandører av offentlige teletjenester å ta i bruk standarder osv. Som nevnt ovenfor vedr. § 2-3 bør begrepet «leverandører» erstattes med «tilbyder», da «leverandør» ikke har noen selvstendig betydning i teleloven. Endringen klargjør at bestemmelsen retter seg mot tilbyder av offentlig teletjeneste.

Til § 3-4

Teleloven bruker begrepene «abonnent/abonnement», «kunde» og «sluttbruker» uten at dette synes å reflektere et regulatorisk behov for skille. For å få en mer enhetlig, og dermed mer klargjørende begrepsbruk, foreslås det at «kunde» i bokstav d presiseres slik at det går klart frem at adgangen til å kreve registrering gjelder både for kunde som er sluttbruker og for den som kjøper teletjeneste for å lage tilbud til andre. I bokstav g foreslås «kunde» tatt ut og erstattet med «ordning for forbrukerklager» for å få klarere frem hva kravet går ut på. Forslaget om endringen i bokstav m følger av at utstyrsdefinisjonene foreslås endret, se § 1-6. Det foreslås ny bokstav n for å synliggjøre denne plikten for tilbyder sammen med flere andre sentrale plikter for tilbyder. Direktiv 1999/5/EF om radio- og teleterminalutstyr art. 4, pkt. 2 innebærer at tilbyder etter teleloven kap. 2 skal offentliggjøre, det vil si publisere, informasjon om tekniske data for de grensesnitt som tilbys. Med «grensesnitt» menes punkt for fysisk tilkopling av utstyr til offentlig telenett eller radioforbindelse mellom radioutstyr med tilhørende tekniske data. Informasjonen skal offentliggjøres før tilbud over grensesnittet gjøres tilgjengelig i markedet, og endringer i tekniske data for grensesnitt skal offentliggjøres regelmessig. Regler om offentliggjøring fastsettes i forskrift, og selv om det ikke er påkrevet å gi særskilt hjemmel for plikten, synes det hensiktsmessig at adgangen til å fastsette slike krav uttrykkes direkte i oppregningen i § 3-4. Det vil være systematisk klargjørende at et slikt krav overfor tilbyder av tilgang til telenett og teletjenester hjemles i denne bestemmelsen.

Til § 3-6

Det foreslås å stryke siste del etter siste komma i oppregningen i gjeldende første ledd. Adgangen til å gjennomføre bruksbegrensninger dersom utstyret ikke er i samsvar med kravene etter kap. 4 eller 5, foreslås presisert og utdypet i nytt tredje og fjerde ledd andre punktum. Det er viktig at retten til å gjennom-

føre så betydningsfulle tiltak som bruksbegrensninger, også på bakgrunn av mangler ved utstyret og bruken, går klart frem av ordlyden. Se ellers merkna- den til disse leddene. Begrepet «teleutstyr» erstattes med «radio- og teletermi- nalutstyr», se § 1-6 og endring av utstyrsdefinisjonene.

For å sikre en mer enhetlig språkbruk er det foreslått å ta begrepet «for- håndsgodkjennelse» ut av loven og erstatte det med «ha tillatelse». Når det kreves tillatelse for å gjøre noe, innebærer det normalt at tillatelsen må fore- ligge før aktiviteten tar til uten at dette sies uttrykkelig. Det vil fortsatt være kravet her.

Det foreslås et nytt tredje ledd om at tilbyder i nødsituasjoner og under visse forutsetninger er gitt tillatelse til straks, og uten krav om tillatelse, å fra- kople radio- og teleterminalutstyr.

Det foreslås videre et nytt fjerde ledd som også omhandler retten til hindre at radio- og teleterminalutstyr er tilkople net og tjeneste. Radio- og teletermi- nalutstyr som tilfredsstiller fastsatte standarder kan selges fritt uten individu- ell tillatelse. Det er derfor behov for tilbyder av tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste å kunne nekte tilgang for eller frakople slikt utstyr der- som det ikke tilfredsstiller de grunnleggende krav som gjelder for radio- og teleterminalutstyr, utstyret forårsaker skadelig interferens eller alvorlig skade på telenettet. At telemyndigheten kan gi tillatelse til dette, er i samsvar med direktiv 1999/5/EF om radio- og teleterminalutstyr som ble gjennomført i norsk rett med særskilt forskrift om radio- og teleterminalutstyr.

Forslaget om endring av gjeldende fjerde ledd, som blir nytt femte ledd, innebærer en skjerping i forhold til gjeldende rett. Den vil medføre at telemyn- digheten alltid skal ha melding dersom tilbyder gjennomfører bruksbegrens- ninger. Dette er ønskelig for å sikre at telemyndigheten raskt, og uten at tele- myndigheten av eget tiltak må skaffe kunnskap om forholdet eller bli under- rettet gjennom klage, kan vurdere tilbyders fortolkning av adgangen til å gjen- nomføre bruksbegrensning uten særskilt tillatelse.

Til § 3-8

Forslaget samsvarer med en tilsvarende bestemmelse i konkurranseloven, jf. pkt. 5.3. Det er bare den del av avtalen som er i strid med lovens bestemmelser eller vedtak fastsatt i medhold av loven som vil rammes av ugyldighet. Resten av avtalen må som utgangspunkt være bindende, så fremt ikke en rimelighets- vurdering etter avtaleloven § 36 tilsier at også resten av avtalen vil være ugyl- dig. Bestemmelsen omfatter også avtaler som er inngått før paragrafen trer i kraft. Forholdet til Grunnloven § 97 er drøftet utførlig i NOU 1991: 27 Konkur- ranse for effektiv ressursbruk, som var grunnlaget for Ot.prp. nr. 41 (1992-93) og Innst.O. nr. 127 (1992-93) Om lov om konkurranse i ervervsvirksomhet (konkurranseloven) § 5-1. Det ble der lagt til grunn at nye lover som begren- ser den alminnelige handlefrihet, ikke innebærer en grunnlovsstridig tilbake- virkning. At en kontrakt rammes, vil bare være en refleksvirkning av at den alminnelige handlefrihet innskrenkes.

Til kapittel 4

Til § 4-1

Paragrafen foreslås opphevet. Det følger av bestemmelsene selv hva det stilles krav til. Det er unødvendig å fastsette i en særskilt bestemmelse hva kapittelet som helhet gjelder. Overskriften til kapittelet orienterer tilstrekkelig om det. Forslagene om endringene i kapitlets tittel sikrer gjennomføring av enhetlig språkbruk i loven og vil fokusere på hovedregelen om at utstyr som oppfyller fastsatte krav nå er tillatt.

Bestemmelsen viser nå til § 1-6 bokstav i. Paragraf 1-6 ble imidlertid endret ved endringslov til teleloven 26. juni 1998 nr. 53 og § 1-6 bokstav i fastsetter ikke lenger innholdet i begrepet «teleutstyr». Det foreslås for øvrig å ta dette begrepet ut av loven, se om dette merknader til § 1-6.

Adgangen til å gjøre unntak etter någjeldende § 4-1 bør for øvrig oppheves. Prinsipielt skal myndighetene ikke ha hjemmel til å gjøre unntak i større utstrekning enn det som er nødvendig. De nye bestemmelsene i kap. 4 vil fastsette de rammer som skal gjelde for når telemyndigheten skal kunne gjøre unntak fra kravene i kapittelet. Det er ikke behov for en egen unntaksbestemmelse utover dette.

Til § 4-2

Det vises til omtalen av forslagene om endringer i bestemmelsene om radio- og teleterminalutstyr i pkt. 3.1. De krav som i praksis stilles til radio- og teleterminalutstyr har over tid medført at hovedtyngden av utstyr nå reguleres av gjeldende § 4-2 annet ledd. De krav som følger av annet ledd bør derfor inngå i nytt første ledd. Det bør videre fremgå direkte at utstyr som tilfredsstiller kravene er tillatt.

Krav i gjeldende første ledd vil følge av nytt annet ledd. For slikt utstyr vil det være aktuelt å fastsette nærmere krav og vilkår i særskilt forskrift. Dette gjelder blant annet utstyr brukt bare av Forsvaret, i forbindelse med privat sikkerhet, nasjonal sikkerhet, for kriminalvern og en del utstyr og systemer for avvikling av lufttrafikken.

Reguleringen av merkekrav i gjeldende fjerde ledd er av teknisk karakter og bør fastsettes i forskrift. Regulering i forskrift er allerede gjennomført jf. forskrift 20.06.2000 nr. 628 om EØS-krav til radio- og teleterminalutstyr. Hjemlene i gjeldende tredje og femte ledd for å fastsette forskrifter foreslås samlet i § 4-6 som også gir hjemmel for å fastsette forskrifter om utstyr.

Vilkårene for og adgangen til å nekte å gi tillatelse og å trekke en gitt tillatelse tilbake er nå regulert i § 4-4. Adgangen til å nekte tillatelse og kalle gitt tillatelse tilbake etter dette kapitlet gjelder bare i forhold til utkastet § 4-2 annet ledd. Reguleringen av denne adgangen foreslås derfor tatt inn i bestemmelsen som nytt annet ledd.

Bestemmelsen i foreslått nytt tredje ledd hjemler at registrerte leverandører fortsatt skal kunne innføre utstyr som ikke følger de krav og vilkår som gjelder for besittelse, omsetning og bruk av utstyr. Dette bør fremgå uttrykkelig av loven. Bestemmelsen vil f.eks. gjelde utstyr som skal modifiseres og merkes av forhandlere i Norge og utstyr som bare er beregnet for visning på messer og lignende.

Begrepet «omsetning» nyttes i vid betydning og omfatter markedsføring forut for selve salget av utstyret. Det innebærer at det ikke vil være lovlig å markedsføre et utstyr før det tilfredsstiller kravene til tillatt utstyr.

Tittelen foreslås endret slik at den samsvarer med forslagene om endringer i bestemmelsens innhold.

Til § 4-3

Forslaget om oppheving har sammenheng med at det ikke lenger er det samme behov for å regulere forhold rundt samsvarserklæringer som tidligere. Bestemmelsen vil kunne skape uklarhet med hensyn til hva som reguleres av myndighetene og hva som vedrører prosedyrer i tilknytning til standarder og dokumentasjon av måleresultater. Reguleringen på området vil så langt den fortsatt skal gjelde av teknisk og detaljert karakter og det vil være mest hensiktsmessig å fastsette slik regulering i forskrift.

Til § 4-4

Forslaget om endringer i § 4-4 er tilpasset endringene i de grunnleggende krav i § 1-4. Det vises til merknadene til denne bestemmelsen. Så langt forholdene § 1-4 regulerer er aktuelle, er disse behandlet i bestemmelsen.

Gjeldende bestemmelse om adgangen til å nekte å gi tillatelse er foreslått tatt inn i § 4-2. Denne bestemmelsen fastsetter kravene om tillatelse. Adgangen til å nekte å gi tillatelse gjelder i hvilken grad man har krav på tillatelse og hvilke vilkår som gjelder for rettelsen til tillatelse. Vilkårene for å nekte å gi tillatelse hører derfor naturlig inn under denne bestemmelsen. Telemyndigheten bør også ha en adgang til å unnta utstyr fra kravet om tillatelse. Det kan være ønskelig i særlige tilfeller, f.eks. på Svalbard.

Til §§ 4-4 a og 4-4 b

Bestemmelsene viderefører og utvider krav som til nå har fulgt av forskrift 05.12.1997 nr. 1259 om offentlig telenett og offentlig teletjeneste. Det har videre vært fastsatt tekniske krav til teleterminalutstyr som skal knyttes til offentlig telenett om at anrop til nødmeldingstjeneste skal kunne foretas uten bruk av betalingsmidler. Ny teknisk regulering vil ikke lenger fastsette et klart krav om at man skal kunne ringe nødnummer vederlagsfritt og uten bruk av betalingsmidler fra alle typer betalingstelefoner. Det er derfor kravet til at slike anrop skal være vederlagsfrie uavhengig av hvilken type telefon anropet kommer fra, nå nedfelles i loven. Kravet skal gjelde selv om sluttbruker har avtale om hemmelig telefonnummer eller har reservert seg mot fremvisning av anropende nummer hos oppringt sluttbruker.

Telenor har i mange år hatt løsninger som innebærer at anrop til nødnummer (110, 112 og 113) i linjebasert offentlige nett gir opplysninger om navn og adresse på den anropet kommer fra. Dette bidrar til raskere reaksjon og uttrykning til oppringers adresse og øker muligheten for vern av helse, liv og materielle verdier. Løsningen, som fungerer selv om sluttbruker har hemmelig nummer eller har reservert seg for visning av sitt nummer til den vedkommende ringer til, kalles opprinnelsesmarkering.

Utviklingen av konkurranse i tilbud om tilgang til offentlig telenett, både linjebasert og mobilt nett, og offentlig teletjeneste innebærer at sluttbruker kan velge leverandør av telefontjeneste. Sluttbrukere som velger annen tjenesteleverandør enn Telenor, har ikke uten videre navn og adresse i Telenors kundedatabase. Det er denne databasen som nyttes som grunnlag for informasjonen Telenor gir.

Også private telenett og mobilnett kan i utgangspunktet innebære hindringer for effektiv opprinnelsesmarkering. Private telenett er telenett internt i bedrifter, offentlig virksomhet eller boligselskap o.l. som har tilknytning til offentlig telefontjeneste. Den enkelte interne tilknytning eller bolig i slike telenett vil ikke nødvendigvis være registrert hos leverandør av offentlig telefontjeneste. Kundedatabasen har normalt bare registrert eier av privat telenett og adressen for tilknytning til offentlig telenett.

Fordi private telenett kan inkludere flere bygninger og adresser, også over kommunegrenser, er det ved bruk av løsningen skissert foran, stor fare for misforståelser med hensyn til hvor det ringes fra. Det er også av den grunn behov for løsninger som sikrer at det blir gitt korrekte og tilstrekkelig detaljert opplysning om navn, adresser, etc. slik at nødetatene vet nøyaktig hvor utrykningen skal skje/nødanropet kommer fra.

Et økende antall nødanrop kommer nå fra mobilkunder. Undersøkelser viser at så mange som 1 av 3 anrop til 11x-sentralene kommer fra mobiltelefon. Med dagens system for lokalisering av nødanrop angis bare anropende nummer til nødetatens sentral. Spesielt for anrop fra mobiltelefon er ikke denne informasjonen tilstrekkelig. Geografisk lokalisering på tidspunktet for nødanropet er nødvendig i et økende antall tilfeller, dersom nødvendig hjelp skal kunne nå frem raskt. Det har vist seg i praksis at et stort antall av de som ringer nødetatene fra en mobiltelefon ikke er i stand til å angi korrekt geografisk lokalisering. Det er derfor behov for at anrop fra mobilnett kan lokaliseres ved opplysninger nettet selv kan gi.

Fordi det skjer en rask utbredelse av nye mobiltelefonsystemer, med overgang til telefontjeneste over Internett, er det viktig at kravene til lokalisering av nødanrop gjøres gjeldende uavhengig av teknologien nettet bygger på. Kravene bør gjelde alle typer nett, tjenester og teknikker som benyttes for offentlig telefontjeneste.

Bestemmelsen tilsidesetter taushetsplikt etter § 9-3 overfor nødetatene. Begrunnelsen for dette er de samme som begrunner unntaket i gjeldende § 9-3 tredje ledd. Behovet for opprinnelsesmarkering gjelder blant annet politi som dekkes av unntaket. Hensynet til en effektiv samfunnsinnsats fra ambulanse og brannvesen må veie tyngre enn hensynet bak taushetsplikten etter § 9-3. Nødetaten vil ikke ha krav på innsyn i ettertid, det vil si utover det som følger av opprinnelsesmarkeringen i forbindelse med nødmeldingen.

Til § 4-5

Bestemmelsen foreslås opphevet. Det vil fremgå av § 4-2 hva som er tillatt. Adferd i strid med dette, loven for øvrig eller tillatelse gitt med hjemmel i loven, er ikke tillatt og kan sanksjoneres i samsvar med kap. 7. Det er ikke behov for å opprettholde bestemmelse med forbud utover dette.

Til § 4-6

Bestemmelsen foreslås endret slik at den fortsatt dekker gjenværende behov for å regulere utstyr i forskrifter, men gis en forenklet ordlyd. Det vil først og fremst være i forhold til utstyr som reguleres av utkastet § 4-2 annet ledd at det vil det være behov for å fastsette krav for tillatelse i forskrift. Paragrafen gir hjemmel til å fastsette forskrifter som sikrer gjennomføringen av krav og vilkår for nødvendige utstyrstillatelser så langt de ligger innenfor lovens formål, og for å sikre at kravene blir oppfylt. Det foreslås også at forskriftshjemmelen skal omfatte forhold knyttet til anrop til nødmeldingstjeneste, jf. § 4-4 a, og til geografisk lokalisering av nødanrop, § 4-4 b, inkl. forhold knyttet til A-nummervisning. Det vil med denne hjemmelen kunne fastsettes forskrifter om blant annet unntak fra kravet om opprinnelsesmarkering, f.eks. der hvor et slikt krav vil være teleteknisk umulig eller svært byrdefullt å gjennomføre.

Det foreslås videre angitt at telemyndigheten kan gi forskrifter om teknisk kontrollorgan. Det er først og fremst lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderingar som fastsetter generelle regler for alle tekniske kontrollorgan. Det er, blant annet for å oppfylle våre forpliktelser etter EØS-avtalen, behov for i forskrifter på telesektoren å fastsette ytterligere administrative krav og materielle krav om teknisk kontrollorgan. Det er ønskelig å synliggjøre at teknisk kontrollorgan også reguleres i teleloven, og det bør derfor fremgå uttrykkelig av ordlyden i loven.

Videre foreslås det at telemyndigheten i forskrift også kan gi regler om registrering av forhandlere.

*Til kapittel 5**Til tittelen*

Det foreslås å fjerne begrepet «radiovirksomhet» fra tittelen til kap. 5. Begrepet «radiovirksomhet» kan som påpekt i tilknytning til § 1-6 ikke sees å ha noen selvstendig betydning, heller ikke i denne bestemmelsen. Med den økende bruk av frekvenser og økende antall aktører, stilles det større krav til telemyndighetens frekvensforvaltning. Det er derfor behov for å tydeliggjøre og gi et bedre grunnlag for frekvensplanleggingen. Planleggingen er et viktig grunnlag for å utnytte frekvensressursene effektivt og gi oversiktlige og gode frekvenstillatelser. Dette bør gjenspeiles i tittelen.

Lovens kap. 5 inneholder bestemmelsene om frekvensbruk. Kapittel 4 omhandler telekommunikasjonsutstyret. Det er viktig å synliggjøre dette ved presis språkbruk. Forslagene om ny overskrift til begge kapitler søker å tydeliggjøre denne forskjellen.

Til § 5-1

Bestemmelsen foreslås opphevet. Paragraf 5-1 viser til § 1-6 bokstav m. Paragraf 1-6 ble endret ved lov 26. juni 1998 nr. 53 og bokstav m er opphevet. Radiovirksomhet er definert i bokstav h i gjeldende lov og definisjonen foreslås nå opphevet. Se om dette merknaden til § 1-6 h.

Hjemmel for å gjøre unntak fra krav i kapitlet er tatt inn i bestemmelsen det er aktuelt å gjøre unntak fra, § 5-3. Det er derfor ikke lenger behov for § 5-1, og den foreslås opphevet med samme begrunnelse som for § 4-1.

Til § 5-2

Gjeldende § 5-2 foreslås delt i to bestemmelser slik at § 5-2 skal gjelde frekvensforvaltning og § 5-3 tillatelse til bruk av frekvenser. Selve radioutstyret reguleres i kap. 4.

Norsk frekvensplan er et resultat av frekvensplanlegging som bygger på en rekke folkerettslige forpliktelser, først og fremst Den internasjonale teleunions radioreglement. Som del av våre folkerettslige forpliktelser anses Norge å ha en plikt til å offentliggjøre oversikt over nasjonal frekvensbruk. Ved frekvensplanlegging kan det tas hensyn til fremtidig frekvensbehov. Telemyndigheten kan sette av frekvensressurser til fremtidig behov for å planlegge bruken med langsiktig perspektiv.

Det foreslås å endre terminologien i nåværende annet ledd slik at begrepet «tildeling» erstattes med «tillatelse til bruk», se merknaden til § 2-1. Uttrykket tillatelse til bruk gjenspeiler bedre realiteten, nemlig at frekvensressursen er et gode som tilhører samfunnet, men som forskjellige brukere av frekvenser får tillatelse til å bruke. Dette samsvarer med øvrige forslag om å sikre en mer ensartet begrepsbruk i loven.

Frekvensforvaltningen vil også omfatte frekvensbruk i kabler brukt som overføringsmedium. Alle kabeltyper omfattes, herunder koaksial-, fiber- og parkabel. Frekvensforvaltning i kabler er nå først og fremst aktuelt for kabler i telenettets aksessdel, kabler i kabel-TV-nett og kabler i kraftnett som nyttes for telekommunikasjon (Power Line Communications).

Det er flere grunner til behovet for å regulere frekvensbruk i kabelnett. I alle typene nett er det behov for å forhindre forstyrrelser (EMC) mellom kabelnett og radiosamband. Slike forstyrrelser kan være gjensidige. De kan forekomme selv om gjeldende standarder blir fulgt fordi netteiere tar i bruk nye bredbånds overføringssystemer for å kunne utnytte kabelnettene mer effektivt. Slike systemer bruker et vesentlig bredere frekvensområde enn de systemer som hittil har vært tilknyttet kabelnett. Bruk av de høyere frekvensområder i nettene vil derfor både kunne forstyrre eksisterende radiosystemer, det vil si fungere som antenne, og nettene vil kunne bli forstyrret av nærliggende radiosendere. Frekvensforvaltningen må derfor i økende grad ta hensyn til både sameksistens mellom forskjellige radiosystemer, og mellom radiosystemer og kabelnett.

Det kan også oppstå behov for regulering av frekvensbruken i aksessnett dersom konkurrerende tilbydere gis ubetinget leierett til faste tilknytningslinjer i aksessnettet («Local Loop Unbundling» - LLUB). Det er sentralt at regelverket sikrer at det etableres reell konkurranse mellom tilbydere og at sluttbruker har valgfrihet og kan sikres et best mulig tjenestetilbud. For å oppnå dette må regelverket forhindre at ikke-kompatible systemer koples til kabel og dermed forårsaker kommunikasjonsproblemer for eksisterende og nye brukere og sikre at den potensielle kapasitet i en kabel kan utnyttes mest mulig effektivt.

På denne bakgrunn er det både for å sikre sameksistens mellom radiosamband og kabelnett og bidra til økt valgfrihet og konkurranse på levering av tjenester i slike nett, nødvendig å standardisere bruken av frekvenser f.eks. i kabel-TV-nett. Den nærmere regulering gjøres mest hensiktsmessig i for-

skrift, og telemyndigheten må gis adgang til å fastsette forskrifter om frekvensplanlegging.

Til § 5-3

Regler om tillatelse til bruk av frekvenser og radioutstyr i gjeldende telelov §§ 5-2 og 5-3 foreslås slått sammen i § 5-3. Første ledd i § 5-5 som regulerer på hvilke vilkår en søknad kan avslås, foreslås også tatt inn i § 5-3 om tillatelse til bruk.

Tillatelse til bruk av frekvenser gis av telemyndigheten og kan gis individuelt eller i forskrift. I forslagets første ledd blir det slått fast at det kreves tillatelse for å bruke frekvenser. Også når det gis tillatelse til bruk av frekvenser kan telemyndigheten ta hensyn til fremtidig frekvensbehov. Adgangen til å vektlegge dette hensynet må ses i sammenheng med frekvensplanleggingen og utviklingen i de folkerettslige forpliktelser. Det presiseres at utstyr for telekommunikasjon bare kan bruke frekvenser slik tillatelsen fastsetter. Begrepet «utstyr for telekommunikasjon» brukes fordi krav knyttet til bruk av frekvenser i kabler, må omfatte alt utstyr som medvirker ved signalformidling.

Forslagets annet ledd slår fast at det kan knyttes nærmere vilkår til tillatelsen. Å gi tillatelse til bruk av frekvenser og radioutstyrets bruk av frekvenser har en så nær indre sammenheng at det anses hensiktsmessig og pedagogisk riktig å regulere dette i sammenheng. Det gis eksempler på hva det normalt stilles vilkår om. Det kan f.eks. stilles krav om hvordan radioutstyr må innrettes med hensyn til plassering og/eller sendereffekt for å utnytte frekvensressursen best mulig og i størst mulig grad forebygge og unngå forstyrrelser. Vilkårene må ses i sammenheng med hensyn det legges vekt på ved frekvensplanlegging.

Unntak fra kravet om individuell tillatelse kan også etter gjeldende regler fastsettes i forskrift. Det fremgår av utkastet fjerde ledd. Generell tillatelse til bruk av nærmere angitt utstyr og/eller angitte frekvenser har til nå ikke vært formalisert i forskrift, men slik forskrift er under arbeid. Forskriften vil gjennomføre de kravene til fri bruk av frekvenser som til en hver tid vil følge av direktiv 1999/5/EF. Dette vil gjelde bruk av radioutstyr som bruker fullt ut harmoniserte frekvenser og derfor ikke skal underlegges krav om individuell frekvenstillatelse. DECT-utstyr (DECT: Teknisk standard for digital snorløs telefon) vil komme inn under slik regulering.

Tredje ledd angir rammene for å avslå en søknad om tillatelse til bruk av frekvenser og radioutstyr. Tilsvarende regulering fremgår av gjeldende § 5-5, men foreslås flyttet til § 5-3. Det angis her en begrensning av hvilke hensyn telemyndigheten kan legge vekt på når de avslår en søknad om frekvenser, og dette bør fremgå av bestemmelsen som fastsetter kravet om tillatelse. Dersom det å gi en tillatelse til bruk av frekvens og radioutstyr ikke ligger innenfor formålet i teleloven § 1-3 eller oppfyller de grunnleggende krav etter § 1-4, kan en søknad avslås.

Sentrale grunner til å nekte å gi en tillatelse til bruk av frekvenser vil være mangel på frekvensressurser, at det å gi en slik tillatelse ikke vil være effektivt bruk av ressursene gjennom virksom konkurranse, jf. § 1-3, eller at det å gi slik tillatelse ikke er hensiktsmessig bruk av det elektromagnetiske frekvensspekteret, jf. § 1-4 bokstav d.

I gjeldende § 5-5 kan tillatelse til å bruke frekvenser også nektes dersom det ikke er innhentet tillatelse til å etablere og drive telenett eller teletjeneste. Den som etablerer og driver offentlig telefontjeneste og tilbyr overføringskapasitet er registreringspliktig, jf. teleloven § 3-1, og slik virksomhet kan være konsesjonspliktig etter teleloven § 2-1. Dette ble gjennomført ved endringslov 26. juni 1998 nr. 53 (i kraft 1. juli 1998), uten at § 5-5 ble endret.

For å tilpasse reglene om adgangen til å nekte tillatelse til endringene i teleloven som ble gjennomført ved endringslov 26. juni 1998 nr. 53 § 2-1, bør det slås fast at det ikke vil bli gitt tillatelse til bruk av frekvenser før det er gitt annen nødvendig tillatelse etter loven. Dette vil dekke alle alternativene i § 2-1 og også nødvendige tillatelser etter andre bestemmelser.

Det foreslås å endre hjemmelen til å gi forskrift. I gjeldende lov har telemyndigheten hjemmel til å gi forskrifter om frekvenstildeling og frekvensbruk. Hjemmelen foreslås endret slik at det gis en hjemmel til å gi forskrifter om radioutstyrets bruk av frekvenser, herunder om fritak for kravet om tillatelse. Med den foreslåtte endring følges målet om mer ensartet terminologi, og det blir bedre samsvar mellom hjemlene til å gi forskrift i §§ 4-6, 5-2 og 5-3. Telemyndigheten kan gi forskrifter om all bruk av frekvenser, enten det gjelder bruk som bygger på individuell tillatelse, ved enkeltvedtak, eller ved generell tillatelse, forskrift. Telemyndigheten gis hjemmel til i forskrift å gi tillatelse til radioutstyrets bruk av frekvenser. Internasjonale forpliktelser, herunder EØS-forpliktelsene, setter imidlertid grenser for telemyndighetens mulighet til å gi tillatelse til eller begrense bruk av radioutstyr.

Begrepet «besitte og etablere» foreslås tatt ut av bestemmelsen fordi dette nå reguleres uttømmende i kap. 4, se § 4-2. Etter gjennomføringen av direktiv 1999/5/EF i norsk rett ved forskrift 20.06.2000 om EØS-krav til radio- og teleterminalutstyr har ikke lenger begrepene selvstendig betydning i relasjon til frekvensbruk.

Til § 5-4

I gjeldende telelov reguleres tillatelse til bruk av radioutstyr i § 5-3 og tillatelse til radiosystem i § 5-4. Paragraf 5-4 gjelder etablering av radiosystem ved hjelp av basestasjoner, radioforbindelser og brukerutstyr ifølge merknadene til bestemmelsen i Ot.prp. nr. 36 (1994-95) om lov om telekommunikasjon. Alt utstyr som brukes for å formidle signaler ved hjelp av frekvenser er radioutstyr. Radiosystem er radioutstyr som samvirker. Dersom det brukes radioutstyr til å formidle signaler må det alltid samvirke. Det er derfor ikke lenger hensiktsmessig å ha to bestemmelser som gir hjemmel for å gi tillatelse til bruk av frekvenser. Det er tilstrekkelig at telemyndigheten har en hjemmel, og dagens regulering er unødvendig kompliserende og mindre brukervennlig enn ønskelig. Paragraf 5-4 bør derfor oppheves.

I gjeldende § 5-4 første ledd gis telemyndigheten hjemmel til å pålegge sikringstiltak for å hindre ulovlig bruk av radiosystemet. Telemyndigheten har hjemmel for å gi pålegg om sikkerhet i telenett i teleloven § 7-7, og generelle krav til bruk av frekvenser i § 5-3. Hjemmelen i § 5-4 til å gi pålegg om sikringstiltak antas ikke å gi et videre hjemmelsgrunnlag for å stille vilkår og gi pålegg enn dette, og en opphevelse vil være uten betydning også på dette punkt.

Til § 5-5

Når det gjelder forslaget om å oppheve første ledd vises til at i den grad det foreligger en rett og plikt til å nekte å gi tillatelse, er vilkårene for å nekte i realiteten vilkår for å kunne få tillatelse. Er det bare en rett til å nekte, er det snakk om vilkår som kan oppstilles, men som ikke må oppstilles. Reglene om adgangen til å nekte å gi tillatelse hører derfor naturlig inn under bestemmelsen om tillatelse til bruk av frekvenser, og første ledd foreslås derfor flyttet til § 5-3. De delene av bestemmelsen som skal videreføres foreslås tatt inn i § 5-3. Adgangen til å nekte å gi tillatelse gjelder hvilke vilkår som må være oppfylt for at tillatelse skal kunne gis. Kravene er med andre ord en del av hovedbestemmelsen om krav om tillatelse, og de foreslås tatt inn som tredje og fjerde ledd i § 5-3.

Første ledd kan således oppheves idet § 5-5 første ledd andre punktum som lyder «(t)illatelse kan også nektes dersom radioutstyret ikke oppfyller kravene fastsatt i eller i medhold av kapittel 4», også kan oppheves. Dersom det søkes om frekvenstillatelse for radioutstyr som ikke tilfredsstiller krav fastsatt i eller i medhold av lov vil det være hjemmel i § 5-3 tredje og fjerde ledd jf. § 1-3 og § 1-4 for å nekte tillatelse til bruk av frekvenser. Bestemmelsen er således overflødig.

*Til kapittel 6**Til tittelen*

Forslaget søker å sikre gjennomføringen av en enhetlig språkbruk i loven og at overskriften bare gjenspeiler det kapitlet omhandler.

Til § 6-1

Bestemmelsen foreslås opphevet. Det er behov for å forenkle og klargjøre hjemlene for å gi forskrifter i teleloven. Markedsføring av telekommunikasjon vil bli regulert av de generelle regler om markedsføring. Det bør ikke gis særregler om markedsføring på dette teleområdet, med mindre det er klart at de alminnelige regler ikke er tilstrekkelig. Det kan ikke sees å være slike særlige behov. Det bør heller ikke gis flere hjemler for å gi forskrifter enn det som er nødvendig. Behovet for å gi regler anses tilstrekkelig ivaretatt ved § 4-6, idet § 6-1 først og fremst er ment å gi hjemmel for å regulere utstyr. Kapittel 2 og 3 antas å gi tilstrekkelig hjemmel for å gi regler om nett og tjenester.

Til § 6-2

Bestemmelsen foreslås opphevet. Hjemmelen til å gi forskrifter bør systematisk fremgå av den materielle bestemmelsen som regulerer de forholdene det gis hjemmel til å gi forskrifter om. Hjemmelen i § 6-2 er derfor foreslått overført til § 1-4 annet ledd som fastsetter grunnleggende krav. Det vises til merknaden til denne bestemmelsen.

Til § 6-3

Bestemmelsen foreslås opphevet. Slik reguleringen av utstyr har utviklet seg, vil det ikke lenger være det samme behov for hjemmel til å gi slike forskrifter

som omhandlet i § 6-3. Paragraf 3-3 antas å gi tilstrekkelig hjemmel for å pålegge bruk av standarder, og § 6-3 bør oppheves.

Til § 6-5

Begrepet «overføringsnett for kringkasting» er ikke lenger treffende. Begrepet kan til dels gi misvisende inntrykk av at hensikten er å gi hjemmel for å regulere hvilke nett som kan nyttes til kringkasting/formidlingen av kringkastingsprogram. I den grad dette reguleres følger det reglene i kringkastingslovgivningen. Det er likevel behov for å regulere nett som nytter koaksialkabel med tilhørende teknologi, blant annet for å fastsette tekniske krav, mer generelle kvalitetskrav og krav knyttet til tilgangen til slike nett. Slike nett omtales i EU-direktiv og generelt som «kabel-TV-nett», og dette begrepet er tilstrekkelig også i norsk lovgivning. Begrepet «etablering» foreslås strøket. Det er hjemmelen for å stille krav til anlegg, drift og bruk av anlegget som er sentralt, og ikke at det kan stilles krav til selve etableringen.

Til § 6-7

For å sikre en mer enhetlig språkbruk bør «godkjennelse» erstattes med «tillatelse». Overskriften foreslås endret slik at det fremgår at det kan stilles krav om både tillatelse og registrering. «Overføringsnett» foreslås også her erstattet med «kabel-TV-nett». Begrepet «teleutstyr» er foreslått tatt ut av loven og erstattet med «utstyr for telekommunikasjon», se om dette merknad til § 1-6. Utstyr for telekommunikasjon gjelder her utstyr for signalformidling i vid forstand, slik at telemyndigheten til en hver tid kan vurdere hvilke installasjonsarbeid som krever tillatelse og når installatører skal ha registreringsplikt.

Det kan ikke sees å være behov for å nevne «reparatør» særskilt ved siden av «installatør». Forslaget om å fjerne «reparatør» i tittelen og i bestemmelsen innebærer ingen realitetsendring.

Til kapittel 7

Til § 7-1

Forslagene om endringer i første ledd begrunnes med at tilsynet ikke bare retter seg mot avtaler mellom tilbyder og sluttbruker, men også avtaler mellom de ulike tilbydere. Eksemplifiseringen er ikke ment å innebære en avgrensning mot avtaler vedrørende kabel-TV-nett.

Til § 7-2

Begrepet «teleutstyr» er foreslått tatt ut av loven og erstattet med «utstyr for telekommunikasjon», se merknad til § 1-6. Slik begrepet «utstyr for telekommunikasjon» brukes i loven, se merknad til § 1-6 h, ligger annen innretning innenfor dette begrepet. «Utstyr for telekommunikasjon» omfatter derfor både teleutstyr og annen innretning som nevnes i någjeldende bestemmelse.

Til § 7-4

Det er ikke ment at virksomheten som helhet skal opphøre. Det er de ulovlige forholdene som skal stanses. Fordi dette bør komme tydeligere frem i ordly-

den foreslås bestemmelsen endret. Tildeling og godkjenning tas ut slik de foreslås gjennomført i loven for øvrig.

Paragraf 7-4 første ledd og øvrige bestemmelser i loven gir hjemmel for å gripe inn overfor utilsiktet utstråling fra radio- og telekommunikasjon. Telemyndigheten foreslås i nytt annet ledd gitt en særskilt hjemmel for å gripe inn overfor utilsiktet utstråling fra annet enn radio- og telekommunikasjon. Det skal med hjemmel i denne bestemmelsen kunne gripes inn overfor alle former for utstråling, uavhengig av hva som forårsaker utstrålingen. Også forstyrrelse av mottak av kringkasting skal det kunne gripes inn overfor. Bestemmelsen er en nødvendig hjemmel for å gi telemyndigheten adgang til å gripe inn for å sikre lovens formål og Post- og teletilsynets utvidede ansvar på EMC-området. Om Post- og teletilsynets utvidede ansvar vises til St. prp. nr. 45 Om endring av løyvingar m.v. for 1999 på Samferdselsdepartementets område (1998-99) s. 8 og 9. Det vises for øvrig til pkt. 2.1 og merknadene til § 1-1.

I tråd med forvaltningsrettslige prinsipper gjelder klare grenser for hvilke pålegg som kan gis. Pålegget må anses best egnet til å løse problemene og ikke være uforholdsmessig tyngende. I vurderingen av hva som er best egnet uten å være uforholdsmessig tyngende, skal det legges vekt på hensynet til den som forstyrrer, den som blir forstyrret og overordnede samfunnsmessige interesser. Forstyrrelser vil ofte kunne fjernes ved flere alternative tiltak, og telemyndigheten må derfor vurdere hvilke løsningsalternativer som foreligger. Det vil være aktuelt å legge vekt på hvem som først og fremst kan sies å forårsake problemet, hvem som praktisk sett lettest gjennomfører aktuelle løsninger og kostnaden ved ulike løsningsalternativer. Under samfunnsmessige hensyn vil formålene i teleloven stå sentralt, spesielt hensynet til effektiv bruk av frekvenser, hensynet til å sikre god og billig telekommunikasjon gjennom virksom konkurranse, herunder å motvirke konkurransefordeler for aktører, og hensynet til forbrukerinteresser.

Det vil kunne overlates til aktøren selv å velge tiltak, men telemyndigheten vil om nødvendig kunne gi pålegg om særskilte tiltak. Kostnadene ved å etterkomme et påbud må her som på andre områder, bæres av aktøren selv.

Til § 7-5

De foreslåtte endringene er en følge av forslag om endring av definisjoner, at «tildeling» foreslås erstattet med «tillatelse til bruk» og at begrepet «radiovirksomhet» tas ut av loven.

Til § 7-6

Endringsforslagene er en følge av de språklige endringene i loven for øvrig. Begrepet «markedsføring» foreslås tatt ut av tittelen fordi det ikke er sagt noe om markedsføring i bestemmelsen. Markedsføringen anses å dekkes av begrepet omsetning så langt det er grunn til å regulere markedsføring i teleloven. Lov 16. juni 1972 nr. 47 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår (markedsføringsloven) vil få anvendelse på markedsføring av radio- og teleterminalutstyr på lik linje med andre varer.

Til § 7-7

Henvisningen til innehaver av radiosystem foreslås tatt ut som en konsekvens av at § 5-4 foreslås opphevet. Bestemmelsen skal ikke bare gjelde installatører av telenett og teleutstyr, men alle typer installatører teleloven med forskrifter gir regler for. Det vises til merknaden til § 6-7.

*Til kapittel 8**Til tittelen*

I tittelen foreslås det noen endringer for å få klart frem at det er offentlig telenett og offentlig teletjeneste bestemmelsen retter seg mot. Det vises til merknaden til § 2-3.

Til § 8-1

I overskriften til gjeldende § 8-1 er ordet «offentlig» utelatt foran «telenett og teletjeneste» og i bestemmelsens første ledd foran «teletjeneste», selv om det er offentlig telenett og offentlig teletjeneste bestemmelsen retter seg mot. Også i sjette ledd er det ment å regulere offentlig telenett og offentlig teletjeneste. Det foreslås å si dette uttrykkelig for å unngå tvil om hva som er ment. Endringsforslaget i annet ledd har sammenheng med at «bruker» er foreslått tatt ut, jf. merknadene til § 1-6.

*Til kapittel 9**Til § 9-1*

Endringsforslagene er en følge av at «tildeling» foreslås erstattet med «tillatelse til bruk», jf. merknadene til § 2-1.

Til § 9-2

Endringsforslaget er en følge av endringene til §§ 1-3 d og 2-3 og sikrer lik språkbruk i bestemmelsene.

Til § 9-3

Med gjeldende ordlyd kan reises tvil om radio- og kabel-TV-installatører omfattes av taushetsplikten. Det er ingen grunn til at taushetsplikten som følger av bestemmelsen ikke skal gjelde alle installatører av nett som kan nyttes for telekommunikasjon og som det er gitt regler for med hjemmel i teleloven. For å unngå tvil om omfanget av taushetspliktreglene i forhold til installatører er det ønskelig at forholdet fremgår uttrykkelig av bestemmelsen.

Det bør videre fremgå klart av bestemmelsen at taushetsplikten også gjelder teknisk kontrollorgan så langt organets virksomhet er regulert av teleloven.

Begrepet «abonnent» foreslås i tråd med øvrige forslag til endringer tatt ut av loven. «Abonnents navn» foreslås erstattet med «registrert navn». Dersom den som har inngått kontrakt med tilbyder og er regningsbetaler, ikke samtidig også er den bruken er registrert på og som disponerer telefonen, gjelder unntaket fra taushetsplikten begge. Plikten etter ny § 4-4 b går foran plikten

etter § 9-3. Det er for øvrig ikke ment å gjøre endringer i forståelsen av bestemmelsen i forhold til gjeldende rett.

Til § 9-4

Når det gjelder bakgrunnen for forslaget om å innta en bestemmelse om utlevering av opplysninger underlagt taushetsplikt til annen telemyndighet m.v. vises til pkt. 5.6.1.

Teleloven § 9-1 gir telemyndigheten hjemmel til å kreve opplysninger fra private. Begrunnelsen for å gi telemyndigheten en slik rett er å sikre gjennomføringen av loven og oppgaver telemyndigheten har etter internasjonale konvensjoner Norge har sluttet seg til. Uten en slik rett til å innhente opplysninger vil det ikke være mulig å undersøke om plikter og rettigheter etter regelverket er oppfylt. Bestemmelsen suppleres av de alminnelige regler om taushetsplikt.

Telemyndigheten har etter lov 27. november 1992 nr. 110 om konkurranse regler i EØS-avtalen mv. rett og plikt til å utlevere taushetsbelagte opplysninger til EFTAs overvåkingsorgan, EFTA-domstolen og rett til å utlevere slike opplysninger til EU-kommisjonen og EF-domstolen.

For å kunne ivareta tilsynet med teleloven og plikter og rettigheter fastsatt med hjemmel i teleloven, har telemyndigheten et ytterligere behov for å kunne utlevere opplysninger til andre, utover EØS- og EU-organene.

Formålet i teleloven er blant annet å fremme «effektiv bruk av ressursene gjennom virksom konkurranse, jf. § 1-3 a. Dette formål er i det vesentlige det samme som formålet i konkurranseloven § 1-1, og telemyndigheten er tillagt rollen som særlig konkurransemyndighet i telesektoren.

Bestemmelsen vil innholdsmessig samsvare med den konkurransemyndighetene har på sitt område etter at konkurranseloven § 1-8 ble endret ved lov 05.05.2000 nr. 35, jf. Ot.prp. nr. 97 (1998-99) og som vil gi Konkurransetilsynet adgang til å utveksle taushetsbelagte opplysninger med andre lands konkurransemyndigheter.

Bestemmelsen er forutsetningen for at avtaler om informasjonsutveksling som Norge inngår med andre stater, skal kunne oppfylles. Med dette vil de internrettslige skranker telemyndigheten har for å utveksle informasjon med telemyndighet i annen stat fjernes. En slik avtale vil definere hvem som anses å være telemyndighet og hva som anses å være teleregulering i de stater som er part i avtalen. Bestemmelsen er utformet slik at den vil hindre at opplysninger norsk telemyndighet utleverer til andre lands telemyndigheter, kan gis videre til andre uten samtykke fra norsk telemyndighet.

Formålet med utveksling av informasjon må være å fremme hensynet til en effektiv håndheving av telelovgivningen. Fordi telesektoren er i stadig utvikling, er det viktig å klargjøre at parter i avtalen om informasjonsutveksling har lik forståelse som Norge av hva som anses å ligge under telereguleringen.

*Til kapittel 10**Til § 10-1*

Oppregningen i første ledd er unødvendig. Den foreslås strøket og erstattet med «forvaltningsvirksomhet», et samlende fellesbegrep som dekker alle de øvrige uttrykkene. Begrepet er i samsvar med forvaltningslovens begrepsbruk.

Det foreslås videre et nytt annet ledd for å sikre at gebyr fastsatt med hjemmel i denne bestemmelsen vil være tvangsgrunnlag for utlegg. Behovet for å angi dette direkte i loven følger av tvangsfullbyrdsloven § 7-2 e som slår fast at krav bare vil være direkte tvangsgrunnlag for utlegg dersom det følger av særskilt lovbestemmelse.

Nåværende annet, tredje og fjerde ledd blir nytt tredje, fjerde og femte ledd.

Til § 10-2

Når det gjelder begrunnelsen om forslaget om å oppheve første ledd vises til pkt. 5.8.1.

Flere steder i bestemmelsen foreslås begrepet «teleutstyr» tatt ut og erstattet med «utstyr for telekommunikasjon», se merknad til § 1-6. Videre foreslås det at «abonnent» tas ut av loven, se kommentarene til §§ 9-3 og 2-2 bokstav f. Når begrepet «abonnent» hittil er nyttet i § 10-2 er det ikke for å fokusere avtaleforholdet mellom tilbyder og dennes kunde. Bestemmelsen angir hva Kongen, etter delegasjon Samferdselsdepartementet, skal legge vekt på når det gjøres vedtak om ekspropriasjon. Det angis med det hvilke hensyn som kan begrunne ekspropriasjon. Det skal kunne legges vekt på overordnede samfunnsmessige hensyn og fokus bør derfor legges på hensynet til sluttbrukere generelt og ikke knyttes opp til om det foreligger et abonnementsforhold eller ikke.

I tredje ledd foreslås inntatt en bestemmelse om at skjønn som hovedregel skal avholdes som lensmannsskjønn i de tilfeller skjønnsforretningen hører hjemme i lensmannsdistrikt. Det vises til nærmere omtale av dette i pkt. 5.8.1.

Samferdselsdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endringer i lov 23. juni 1995 nr. 39 om telekommunikasjon (teleloven).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i lov 23. juni 1995 nr. 39 om telekommunikasjon (teleloven) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til lov om endringer i lov 23. juni 1995 nr. 39 om telekommunikasjon (teleloven)

I

I lov 23. juni 1995 nr. 39 om telekommunikasjon (teleloven) gjøres det følgende endringer:

§ 1-1 første ledd første punktum skal lyde:

Loven omfatter all telekommunikasjonsvirksomhet, herunder radiokommunikasjon, og annen tilsiktet utstråling av elektromagnetiske *bølger*, *utilsiktet utstråling fra telekommunikasjon* og annen utstråling som *kan forstyrre telekommunikasjon*.

§ 1-3 bokstav d skal lyde:

–d) tilgang til *offentlig* telenett og *offentlig teletjeneste*

§ 1-4 første ledd bokstav e skal lyde:

–e) *samvirkemellom tjenester når det er berettiget*

§ 1-4 første ledd bokstav f oppheves.

§ 1-4 annet ledd skal lyde:

Telemyndigheten kan gi forskrifter om ytterligere grunnleggende krav og for å sikre grunnleggende krav.

§ 1-6 bokstav b, c, g, h, j og k skal lyde:

- b) *sluttbruker*: person, foretak, sammenslutning eller offentlig organ som inngår avtale om tilgang til telenett eller teletjeneste til egen bruk eller *utlån*
- c) telenett: nett for transport og fordeling av signaler mellom termineringspunkter ved hjelp av *elektromagnetiske bølger i fritt rom, kabelforbindelser, radioutstyr, svitsjereller annet formidlingsutstyr*
- g) *teleterminalutstyr*: produkt eller deler av produkt som kan nyttes til telekommunikasjon og som er beregnet for direkte eller indirekte tilknytning til grensesnitt i offentlig telenett
- h) *radioutstyr*: produkt eller deler av produkt, som tilsiktet utstråler eller mottar elektromagnetiske bølger overført i fritt rom, med unntak av produkt som bare mottar kringkastingsprogram
- j) samlokalisering: felles bruk av eiendom i form av lokaler, master, føringsveier for kabler m.m. som nyttes eller vil bli nyttet til plassering av *utstyr for telekommunikasjon*
- k) offentlig telefontjeneste: *offentlig telefontjeneste* som består av direkte formidling og svitsjing av sanntids tale gjennom *offentlig svitsjet fast eller*

mobilnett, slik at sluttbruker ved bruk av fast eller mobilt teleterminalutstyr får mulighet til å kommunisere via et nettermineringspunkt med andre sluttbrukere.

§ 2-1 tredje ledd skal lyde:

Telemyndigheten kan ved forskrift fastsette nærmere bestemmelser om etablering og drift av konsesjonspliktige telenett og teletjenester, om avgrensning av det eller de relevante markeder i forbindelse med fastlegging av tilbyderens markedsandel, om nett og tjenester som tilbys i tilknytning til slik virksomhet, om konsesjonspliktens omfang, om at andre samfunnsviktige telenett og teletjenester, herunder slike som *gis tillatelse til bruk av frekvenser* i medhold av kap. 5, skal være konsesjonspliktige av hensyn til oppfyllelse av nasjonale behov for telekommunikasjon og om *tildelingsmåte for konsesjoner som kan avvike fra den alminnelige behandlingsmåten etter reglene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker.*

§ 2-2 første ledd bokstav f skal lyde:

–f) krav til *leveringsvilkår* og unntak fra offentliggjorte vilkår

§ 2-3 skal lyde:

§ 2-3 Tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste

Tilgang til offentlig telenett, offentlig telefontjeneste eller overføringskapasitet skal tilbys allmennheten av tilbyder som har sterk markedsstilling for vedkommende nett og tjeneste. *Leveringsvilkårene skal ikke diskriminere noen, være bygget på saklige kriterier og være lett tilgjengelige for allmennheten.*

Telemyndigheten kan gi forskrifter om *tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste.*

§ 3-2 skal lyde:

§ 3-2 Nummerplaner og tillatelse til bruk av nummer

Telemyndigheten kan fastsette nummerplaner og planer for navn og adresser for telenett og teletjenester og *gi tillatelse til bruk av nummer, nummerserier, navn og adresser i samsvar med disse.* Telemyndigheten kan gi pålegg om plikt til å ta i bruk nummerplaner og planer for navn og adresser.

Telemyndigheten kan gi forskrifter om *tillatelse til bruk av nummer, navn og adresser og om bruk av nummerplaner og planer for navn og adresser.*

§ 3-3 første ledd skal lyde:

Telemyndigheten kan pålegge *tilbyder* av offentlig teletjeneste å ta i bruk standarder eller på annen måte tilpasse tjenestetilbudet med sikte på samvirke med telenett eller teletjeneste.

Tittelen i § 3-4 skal lyde:

Krav til tilbyder om tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste

§ 3-4 første ledd bokstav d, e, g, m, og ny bokstav n skal lyde:

–d) *register over sluttbrukere og tilbydere som kjøper teletjeneste*

- e) *system for nummeropplysning og etablering, drift og finansiering av felles system for nummeropplysning*
- g) *ordning for forbrukerklager*
- m) funksjonshemmedes behov for tilgang til telenett og tilpasset *teleterminalutstyr*
- n) *offentliggjøring av tekniske data for tilbudt grensesnitt.*

§ 3-6 skal lyde:

§ 3-6 Tillatte bruksbegrensninger

Tilbyder av offentlig telenett og teletjeneste *skal gjennomføre nødvendige bruksbegrensninger i telenett og teletjeneste i nødssituasjoner som innebærer alvorlige trusler mot liv eller helse, sikkerhet eller offentlig orden eller fare for sabotasje mot nett eller tjeneste.*

Telemyndigheten kan pålegge tilbyder å gjennomføre bruksbegrensninger i telenett og teletjeneste av hensyn til rikets sikkerhet, håndheving av konsesjonsplikt eller andre viktige samfunnsinteresser.

Tilbyderen kan straks frakoble radio- og teleterminalutstyr når det er nødvendig av hensyn til telekommunikasjonssikkerhet eller telenettets integritet og dersom han uten forsinkelse tilbyr alternativ løsning. Kostnadene med å tilby alternativ løsning bæres av tilbyder.

Telemyndigheten kan gi tilbyder av offentlig telenett og offentlig teletjeneste tillatelse til å gjennomføre bruksbegrensninger av nett og tjenestefunksjoner på grunn av andre forhold enn de som er nevnt i første ledd. Telemyndigheten kan gi tilbyder tillatelse til å nekte tilkopling eller å frakoble radio- og teleterminalutstyr som ikke tilfredsstiller grunnleggende krav etter § 1-4 første ledd bokstav a, c, d eller annet ledd, eller som forårsaker skadelig interferens eller alvorlig skade på telenett.

Frakopling skal straks varsles telemyndigheten. Andre bruksbegrensninger skal så fremt det er mulig, varsles før bruksbegrensningen gjennomføres. Tilbyder skal gi telemyndigheten, berørte sluttbrukere og andre berørte tilbydere begrunnet varsel. Berørte sluttbrukere og tilbydere skal gis rett til å uttale seg.

Bruksbegrensning etter første ledd skal avbrytes så snart nødssituasjonen er over og etter tredje ledd og fjerde ledd annet punktum så snart sluttbruker godtgjør at nødvendig tillatelse foreligger eller ulovlig radio- og teleterminalutstyr er frakoplet nettet.

Telemyndigheten kan gi forskrifter om bruksbegrensninger.

Ny § 3-8 skal lyde:

§ 3-8 Ugyldighet

Avtale i strid med loven eller med vedtak etter loven er ugyldig mellom partene.

Ugyldigheten rekker bare så langt plikter etter loven er overtrådt, med mindre det etter avtaleloven § 36 vil være urimelig å gjøre resten av avtalen gjeldende.

Tittelen i kapittel 4 skal lyde:

Kap. 4. Om tillatt utstyr, innførsel, omsetning og bruk

§ 4-1 oppheves.

§ 4-2 skal lyde:

§ 4-2 Rett til å besitte, omsette og ta i bruk radio- og teleterminalutstyr

Radio- og teleterminalutstyr som omfattes av internasjonal overenskomst Norge har sluttet seg til, og som oppfyller krav etter slik overenskomst, kan besittes, omsettes og tas i bruk. Slike krav omfatter grunnleggende krav etter § 1-4 første ledd bokstav a, c, d, § 1-4 annet ledd og krav til prosedyrer og merking. Frekvenstillatelse etter kapittel 5 må om nødvendig foreligge.

Besittelse, omsetning og bruk av radio- og teleterminalutstyr som ikke omfattes av slik overenskomst krever utstyrstillatelse fra telemyndigheten. Telemyndigheten kan nekte tillatelse dersom utstyret ikke oppfyller de grunnleggende krav etter § 1-4 første ledd a, c, d eller annet ledd. Det kan stilles vilkår for utstyrstillatelse eller gjøres unntak fra kravet om tillatelse.

Den som er registrert etter forskrift fastsatt med hjemmel i § 4-6, kan innføre radio- og teleterminalutstyr selv om kravene i første og annet ledd ikke er oppfylt § 4-3 oppheves.

§ 4-4 skal lyde:

§ 4-4 Tilbakekall av utstyrstillatelse

Telemyndigheten kan trekke tilbake tillatelse etter § 4-2 annet ledd dersom utstyret ikke oppfyller de grunnleggende krav etter § 1-4 første ledd a, c, d eller annet ledd eller andre vesentlige forutsetninger for utstyrstillatelsen bortfaller.

Ny § 4-4 a skal lyde:

§ 4-4 a Anrop til nødmeldingstjeneste

Anrop til nødstatenes nødmeldingstjeneste fra telefon direkte eller indirekte tilknyttet offentlig telefontjeneste skal kunne foretas uten vederlag og uten bruk av mynt, kort, kode eller annet tilgangsmiddel. Nummer til nødmeldingstjeneste skal være oppslått og godt synlig i eller ved allment tilgjengelig teleterminal for telefontjeneste.

Ny § 4-4 b skal lyde:

§ 4-4 b Geografisk lokalisering av nødanrop

Tilbyder av offentlig telefontjeneste og eier av privat telenett skal uten betaling fra sluttbruker sikre at telefonnummer og nødvendige opplysninger for geografisk lokalisering av nødanrop overføres for alle anrop til nødstatene.

Det samme skal gjelde selv om sluttbruker har avtale om hemmelig telefonnummer eller har reservert seg mot fremvisning av anropende nummer hos oppringt sluttbruker.

§ 4-5 oppheves.

§ 4-6 skal lyde:

§ 4-6 Forskrifter

Telemyndigheten kan gi forskrifter om krav til og vilkår for omsetning og bruk av radio- og teleterminalutstyr, om registrering av forhandlere av slikt utstyr, om krav til teknisk kontrollorgan og om krav vedrørende anrop til nødmeldingstjeneste, herunder om krav om geografisk lokalisering, og om unntak fra dette kravet.

Tittelen i kapittel 5 skal lyde:

Kap. 5. Om *frekvensplanlegging*, tillatelse og *vilkår for frekvensbruk*
§ 5-1 oppheves.

§ 5-2 skal lyde:

§ 5-2 *Frekvensplanlegging*

Telemyndigheten fastsetter planer for bruk av det elektromagnetiske *frekvensspekteret*. Det kan *blant annet* tas hensyn til *hensiktsmessig bruk av frekvensspekteret, faren for forstyrrelser og fremtidige frekvensbehov*.

Telemyndigheten kan gi forskrifter om *frekvensplanlegging*.

§ 5-3 skal lyde:

§ 5-3 Tillatelse til bruk av *frekvenser*

Frekvenser i det elektromagnetiske frekvensspekteret kan ikke tas i bruk uten tillatelse av telemyndigheten. Tillatelse gis innenfor rammen av faktisk eller planlagt bruk av frekvenser. Utstyr for telekommunikasjon kan bare bruke frekvenser slik telemyndigheten gir tillatelse til.

Det kan knyttes vilkår til tillatelse, blant annet omsendereffekt, plassering av utstyr, båndbredde og tilknytning til offentlig telenett.

For radioutstyr kan det også settes vilkår om dekningsområde.

Telemyndigheten kan bare nekte å gi tillatelse som nevnt i første ledd når det følger av formål som angitt i § 1-3, eller av grunnleggende krav etter § 1-4 første ledd a, c, d og annet ledd, eller dersom det ikke er gitt annen nødvendig tillatelse etter loven.

Telemyndigheten kan gi forskrifter om *bruk av frekvenser*, herunder om fritak fra kravet om tillatelse.

§ 5-4 oppheves.

§ 5-5 skal lyde:

§ 5-5 *Tilbakekall av frekvenstillatelse*

Telemyndigheten kan trekke tilbake tillatelse etter § 5-3 første ledd på grunnlag som nevnt i § 5-3 tredje ledd, dersom andre vesentlige forutsetninger for tillatelse bortfaller eller når det følger av internasjonal overenskomst som Norge har sluttet seg til.

Tittelen i kapittel 6 skal lyde:

Kap. 6. Forskrifter. *Krav om tillatelse og registrering av installatørm.v.*

§ 6-1 oppheves.

§ 6-2 oppheves.

§ 6-3 oppheves.

§ 6-5 skal lyde:

§ 6-5 *Kabel-TV-nett*

Telemyndigheten kan gi forskrifter om *anlegg, drift og bruk av kabel-TV-nett*.

§ 6-7 skal lyde:

§ 6-7 *Krav om registrering og tillatelse for installatør*

Telemetryndigheten kan gi forskrifter om at den som tilbyr installasjon eller reparasjon av telenett, *herunder kabel-TV-nett*, eller *utstyr for telekommunikasjon*, skal *ha tillatelse*. Det samme gjelder den som i næringsøyemed foretar installasjon eller reparasjon til eget bruk. Installatør kan pålegges å melde seg inn i særskilt register. Telemetryndigheten kan tilbakekalle *tillatelse* dersom installatør eller reparatør i sin virksomhet ikke overholder krav fastsatt i eller i medhold av denne lov.

§ 7-1 første ledd skal lyde:

Telemetryndigheten fører tilsyn med at kravene fastsatt i eller i medhold av denne lov er oppfylt, herunder tilsyn med avtaler mellom *tilbydere* av offentlig telenett eller teletjeneste og *mellom tilbyder og sluttbruker*.

§ 7-2 første ledd skal lyde:

Den som er utsatt for kontroll plikter å sørge for at telemetryndigheten har uhindret adgang til virksomheten eller til lokaler der *utstyr for telekommunikasjon* finnes.

§ 7-4 skal lyde:

§ 7-4 Pålegg om retting og endring m.v.

Dersom telekommunikasjonsvirksomhet ikke oppfyller kravene fastsatt i eller i medhold av loven, kan telemetryndigheten påby at ulovlige forhold rettes eller *opphører* innen en fastsatt frist. Det kan også gis påbud om vilkår som må oppfylles for at virksomheten skal være i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av loven. Dersom slike påbud ikke etterleves, *kan tillatelse* gitt i henhold til loven trekkes tilbake.

Telemetryndigheten kan påby tiltak for å hindre utstråling som forstyrrer telekommunikasjon. Det kan bare påbys tiltak som etter en samlet vurdering av hensynet til den som forstyrrer, den som blir forstyrret og samfunnsmessige interesser, best sikrer kommunikasjonen og som ikke er uforholdsmessig.

§ 7-5 første ledd skal lyde:

Telemetryndigheten kan gjennomføre stenging av telenett og teletjeneste eller bringe bruk av *utstyr for telekommunikasjon* til opphør når det ikke foreligger *tillatelse* som loven påbyr eller når påbud etter § 7-4 ikke etterkommes. Det samme gjelder når virksomheten kan medføre vesentlige trusler mot helse eller sikkerhet.

§ 7-6 skal lyde:

§ 7-6 Forbud mot omsetning. Tilbakekall

Dersom bruken av *radio- og teleterminalutstyr* kan medføre trusler mot de grunnleggende krav etter § 1-4 første ledd a, c, d, § 1-4 annet ledd eller er i strid med § 5-3, kan telemetryndigheten kreve at produsent, importør eller forhandler *opphører med å omsette slikt utstyr og gjennomfører tiltak for å kalle tilbake omsatt utstyr*. Telemetryndigheten kan forby tilbud og omsetning av utstyr som ikke er i samsvar med fastsatte merkekrav, jf. § 4-2.

§ 7-7 første ledd skal lyde:

Telemetryndigheten kan gi pålegg om at det i telenett og ved tilbud om tele-tjeneste skal gjennomføres sikringstiltak av hensyn til rikets sikkerhet, personvernet, taushetsplikt eller andre viktige samfunnsinteresser og herunder at det skal formidles meldinger fra statsmyndigheter når det har vesentlig betydning. Det samme gjelder overfor innehaver av *radioutstyr og installatører*. Omkostninger og tap i forbindelse med tiltakene bæres av den som gjennomfører dem. Pålegg om sikring kan gis uten forhåndsvarsel.

Tittelen i kapittel 8 skal lyde:

Kap. 8. *Kontroll med tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste. Klage*

Tittelen i § 8-1 skal lyde:

Kontroll med tilgang til *offentlig* telenett og *offentlig* teletjeneste

§ 8-1 første og annet ledd skal lyde:

Enhver som har rettslig interesse i saken, kan bringe spørsmålet om en tilbyder av *tilgang til offentlig telenett* eller *offentlig teletjeneste* har opptrådt i strid med kravene om *levering av tilgang* inn for telemetryndigheten til avgjørelse.

Berørt *sluttbruker og tilbyder* kan bringe spørsmål om endring eller opphør av tjenester inn for telemetryndigheten, som kan pålegge tilbyder av tilgang til offentlig telenett eller *offentlig teletjeneste* å utsette tidspunktet for oppsigelse av avtalen i henhold til § 3-5.

§ 8-1 sjette ledd skal lyde:

Innbringelsesadgangen etter første ledd må være benyttet før den særskilte meglingsprosedyren fastsatt i EU-direktiver, som er gjort til en del av EØS-avtalen, om tilgang til *offentlig telenett* og *offentlig teletjeneste* kan påberopes ved melding til telemetryndigheten og EFTAs overvåkningsorgan.

§ 9-1 annet ledd skal lyde:

Opplysningene kan kreves utlevert skriftlig eller muntlig innen en fastsatt frist fra den enkelte eller fra grupper av ervervsdrivende, organisasjoner m.v. Dersom fristen ikke overholdes kan *tillatelse* i henhold til loven trekkes tilbake.

§ 9-2 første ledd skal lyde:

Telemetryndigheten kan uten hinder av forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2 offentliggjøre opplysninger om avtaleforholdene til tilbyder av offentlig telenett eller teletjeneste for å sikre at kravene om *tilgang til offentlig telenett* og *offentlig teletjeneste* er oppfylt. Det skal tas hensyn til den ervervsdrivendes berettigede interesse i å bevare forretningshemmeligheter. Det kan ikke offentliggjøres opplysninger om tekniske innretninger eller løsninger.

§ 9-3 første ledd første punktum skal lyde:

Tilbyder av tilgang til telenett eller teletjeneste og *installatør* plikter å bevare taushet om innholdet av telekommunikasjon og andres bruk av tele-

kommunikasjon, herunder opplysninger om tekniske innretninger og framgangsmåter.

§ 9-3 annet og tredje ledd skal lyde:

Taushetsplikt etter første ledd gjelder også for alle som utfører arbeid eller tjeneste for tilbyder av tilgang til telenett eller teletjeneste, teleinstallatør, *teknisk kontrollorgan* eller telemyndigheten. Taushetsplikten gjelder også etter at vedkommende har avsluttet tjenesten eller arbeidet.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at det gis opplysninger til påtalemyndigheten eller politiet om *registrert* navn, adresse, telefonnummer eller datakommunikasjonsadresse. Det samme gjelder ved vitnemål for retten.

Ny § 9-4 skal lyde:

§ 9-4 *Utlevering av opplysninger underlagt taushetsplikt til annen telemyndighet mv.*

For å oppfylle Norges avtaleforpliktelser overfor annen stat eller internasjonal organisasjon kan telemyndigheten uten hinder av lovbestemt taushetsplikt gi telemyndigheter i andre stater opplysninger som er nødvendige for å fremme håndhevelsen av norsk eller vedkommende stats eller organisasjons teleregulering.

Ved utlevering av opplysninger etter første ledd skal telemyndigheten stille som vilkår at opplysningene bare kan formidles videre med samtykke fra telemyndigheten, og bare for formål som samtykket omfatter.

Kongen kan gi forskrift om utlevering av opplysninger etter første ledd.

§ 10-1 første ledd og nytt annet ledd skal lyde:

Telemyndigheten kan gi forskrifter om gebyr *for forvaltningsvirksomhet* i medhold av loven, og for registrering og vedlikehold av registre som opprettes i medhold av loven.

Vedtak om gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

Annet, tredje og fjerde ledd blir nytt tredje, fjerde og femte ledd.

§ 10-2 første til fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan gjøre vedtak om eller gi samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrett til fast eiendom for anbringelse av telenett *og utstyr for telekommunikasjon*.

For å ivareta det offentliges eller *sluttbrukernes* interesser i en hensiktsmessig utnyttelse av ressurser til telekommunikasjonsformål, kan Kongen gjøre vedtak om eller gi samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrett til telenett *og utstyr for* telekommunikasjon. I denne sammenhengen kan Kongen vedta eller gi samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrett til fast eiendom som nyttes i driften av telenett *og utstyr for telekommunikasjon*.

Det skal ytes vederlag for den byrden ekspropriasjonsvedtaket antas å påføre eieren eller den bruksberettigede. Dette gjelder likevel ikke hvis formålet er å knytte eiendommen til offentlig telenett. Vederlagets størrelse fastsettes ved skjønn, med mindre partene blir enige. *I lensmannsdistrikt skal skjønnen avholdes som lensmannsskjønn. Kongen kan likevel gjøre vedtak for den*

enkelte sak om at skjønnnet skal avholdes som rettslig skjønn. Skjønnnet har ikke oppsettende virkning for gjennomføringen av ekspropriasjonsvedtaket.

Eier eller bruksberettiget kan kreve at telenett og utstyr *for telekommunikasjon* flyttes eller fjernes fra eiendommen, når dette er nødvendig av hensyn til en hensiktsmessig utnyttelse av eiendommen eller bruksretten. Med mindre det oppnås enighet skal kravet avgjøres ved skjønn. Det samme gjelder eventuelle krav på tilbakebetaling av vederlag ifølge fjerde ledd i forbindelse med kravet om endring eller flytting.

§ 10-2 sjette og syvende ledd blir nytt femte og sjette ledd.

§ 10-2 åttende ledd blir nytt syvende ledd og skal lyde:

Det kreves særskilt tillatelse etter veglov 21. juni 1963 nr. 23 for å anbringe telenett eller utstyr *for telekommunikasjon* over, under, langs eller nær offentlig veg, når dette er fastsatt i veglova.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.
